Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

ANALÝZA NÁZORŮ NA ZAČLENĚNÍ SOFTBALLU DO VÝUKY TĚLESNÉ VÝCHOVY V OKRESE UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Diplomová práce
(magisterská)

Autor: Bc. Adéla Jurová, Tělesná výchova a sport
Vedoucí práce: Mgr. Jan Bělka, Ph.D.
Olomouc 2021

Jméno a příjmení autora:	Bc. Adéla Jurová
Název diplomové práce:	Analýza názorů na začlenění softballu do výuky tělesné výchovy v okrese Uherské Hradiště
Pracoviště:	Katedra sportu Univerzity Palackého v Olomouci
Vedoucí diplomové práce:	Mgr. Jan Bělka, Ph.D.
Rok obhajoby:	2021

Abstrakt: Tato diplomová práce se zabývá analýzou názorů učitelů tělesné výchovy o začlenění softballu a jeho jednodušších forem jako jsou Teeball a Beeball do výuky tělesné výchovy a analýzou současného stavu výuky softballu na základních školách v okrese Uherské Hradiště. Cílem práce bylo pomocí anketního šetření získat data o výuce softballu na školách. Anketa obsahovala celkem 36 otázek, z toho 18 otázek společných pro všechny respondenty, 5 otázek pro učitele, kteří softball již zařazují do výuky a 4 otázky pro učitele, kteří softball nezařazují do výuky. Osloveno bylo 41 škol v okrese Uherské Hradiště. Do výzkumného šetření se zapojilo celkem 49 učitelů z 32 základních škol. Výsledky šetření ukazují, že softball, Teeball nebo Beeball vyučuje až 65,3 % respondentů, a to tak často „jak jim to vyhovuje“ (v 34,4 % případů) a jednou až dvakrát měsíčně rovněž v 34,4 % případů. Nejčastěji se věnují herním činnostem, jako je házení, chytání a pálení míče. Téměř všechny oslovené školy mají potřebné prostory k výuce softballu, ale 46,9 % škol nemá dostatečné materiální vybavení pro tento sport. Učitelé nevyučující softball, činí tak hlavně z důvodu nedostatku vybavení (v 65 % případů), další překážkou je neznalost sportu jako takového (15 %) a jeho pravidel (10 %). Až 76,5 % z nich by zařadilo do výuky softball, kdyby dostali potřebné vybavení a 89,8 % respondentů by uvítalo možnost ukázkové vyučovací hodiny zaměřené na softball ze strany aktivních členů lokálního softballového klubu Snails Kunovice.

Klíčová slova: softball, Teeball, Beeball, základní škola, výuka, tělesná výchova, vybavení na softball.

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname:	Bc. Adéla Jurová
Title of the master's thesis:	Analysis of opinions on the integration of softball into physical education in the district of Uherské Hradiště
Supervisor:	Mgr. Jan Bělka, Ph.D.
The year of presentation:	2021

Abstract: This diploma thesis deals with the analysis of the opinions of physical education teachers on the integration of softball and its simpler forms such as Teeball and Beeball in the teaching of physical education and the analysis of the current state of softball teaching at primary schools in the district of Uherské Hradiště. The aim of the thesis was to obtain data on softball teaching in schools by means of a survey. The survey contained a total of 36 questions, of which 18 questions common to all respondents, 5 questions for teachers who already include softball in their teaching and 4 questions for teachers who do not include softball in their teaching. 41 schools in the Uherské Hradiště district were addressed. A total of 49 teachers from 32 primary schools took part in the research survey. The results of the survey show that softball, Teeball or Beeball are taught by 65.3 % of respondents, as often as it suits them (in 34.4 % of cases) and once or twice a month in 34.4 % of cases. They are most often engaged in game activities such as throwing and catching the ball and hitting the ball. Almost all schools contacted have the necessary space to teach softball, but 46.9 % of schools do not have sufficient material equipment for this sport. The teachers who do not teach softball, they do so mainly due to a lack of equipment (in 65 % of cases), another obstacle is the ignorance of the sport as such (15 %) and its rules (10 %). 76.5 % of them would include softball in their lessons, if they received the necessary equipment and 89.8 % of respondents would welcome the possibility of a demonstration lesson focused on softball by active members of the local softball club Snails Kunovice.

Key words: softball, Teeball, Beeball, elementary school, teaching, physical education, softball equipment.

I agree with the lending of thesis within the library services.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Jana Bělky, Ph.D., uvedla jsem všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 20. 4. 2021 ……..

Děkuji Mgr. Janu Bělkovi, Ph.D. za hodnotné rady, odborné vedení a veškerý čas, který mi poskytl při zpracování diplomové práce. Dále děkuji všem základním školám v okrese Uherské Hradiště za poskytnutí podkladů pro realizaci mého výzkumu.

OBSAH

1 ÚVOD 8
2 PŘEHLED POZNATKŮ 10
2.1 Charakteristika softballu 10
2.1.1 Základní principy softballu 11
2.1.2 Vybavení na softball 13
2.2 Softball na základních školách 14
2.2.1 Teeball 15
2.2.2 Beeball 17
2.3 Softball v okrese Uherské Hradiště 18
2.4 Školní tělesná výchova 18
2.4.1 Cíle školní tělesné výchovy 19
2.5 Systém kurikulárních dokumentů 20
2.5.1 Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání 21
2.5.2 Tělesná výchova v rámcovém vzdělávacím programu 22
2.5.3 Sportovní hry v rámcovém vzdělávacím programu 23
2.6 Organizační formy v tělesné výchově 24
2.7 Vyučovací jednotka 25
2.7.1 Typologie vyučovací jednotky 26
2.7.2 Struktura vyučovací jednotky 27
2.8 Metodicko-organizační formy 28
2.9 Školní věk dětí 29
2.9.1 Charakteristika mladšího školního věku 30
2.9.2 Charakteristika staršího školního věku 31
2.10 Pohybová aktivita dětí školního věku 33
2.11 Kvantitativní výzkum 36
2.11.1 Anketa 36

3 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY 39
3.1 Hlavní cíl 39
3.2 Dílčí cíle 39
3.3 Výzkumné otázky 39
4 METODIKA 40
4.1 Výzkumný soubor 40
4.2 Anketní šetření 42
4.3 Postup při sběru dat 43
4.4 Statistická analýza dat 43
4.5 Analýza odborné literatury 43
5 VÝSLEDKY 44
5.1 Společné otázky 44
5.2 Respondenti, kteří vyučují softball 48
5.3 Respondenti, kteří nevyučují softball 50
6 DISKUZE 52
7 ZÁVĚRY 56
8 SOUHRN 58
9 SUMMARY 59
10 REFERENČNÍ SEZNAM 60
11 PŘÍLOHY 67

1 ÚVOD

Softball je pálkovací sportovní hra, která vznikla koncem minulého století z baseballu. Softball s baseballem jsou ve své podstatě identické hry, softball je však méně náročný na prostor a vybavení. Je vhodnější formou pro začátečníky, rekreační sportovce a děti, protože je bezpečnější a mohou ho hrát obě pohlaví. Jedná se o sportovní hru, ve které však může mít na konečný výsledek větší vliv individuální výkon než týmový. Základem hry je herní výkon jednotlivce. Repertoár herních činností vyskytující se v softballu, jako jsou házení a chytání míče, pálení, rychlý běh a jiné, mají společné rysy i s ostatními sportovními hrami, tudíž se mohou navzájem ovlivňovat (Süss, 2003).

Předmět tělesná výchova je povinnou součástí každého školního vzdělávacího programu na základních školách (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [MŠMT], 2021). Díky tělesné výchově si děti již od útlého věku vytváří kladný vztah k pohybu jak v režimu školy, tak i mimo ni. Pohybové hry a sport dětem přináší pocity radosti, odreagování, možnost zažít úspěch, učí děti respektovat pravidla a spolupracovat s ostatními. Děti si tak zdokonalují svůj pohybový projev, správné držení těla a osvojují si základní pohybové schopnosti a dovednosti (Dvořáková & Engelthalerová, 2017).

Co má společného současná tělesná výchova a softball? V rámci tělesné výchovy se setkáváme s činnostmi, jako je házení, chytání a běhání, trefování předmětů, které jsou základními dovednostmi v softballu. Softball patří mezi méně známé sportovní hry a často odradí svými složitými pravidly. Proto pro děti existují různé jednodušší varianty této hry, jako například Teeball a Beeball. V současné době se tak setkáváme s rostoucí oblibou softballu a jeho variant v rámci tělesné výchovy na školách.

V okrese Uherské Hradiště se nachází jediný softballový klub, a to v Kunovicích. Začátky softballu v Kunovicích sahají až do osmdesátých let, kde skupina nadšených sportovců začala provozovat tento sport na školním škvárovém hřišti. Původní název TJ Let Kunovice byl v roce 1998 přejmenován na Snails Kunovice. Klub má v současné době poměrně velkou základnu svých členů napříč všemi věkovými kategoriemi. Dospělé, juniorské a kadetské kategorie se účastní nejvyšších domácích soutěží. I mladší kategorie se zapojují do celostátních soutěží v softballu, Teeballu a Beeballu (Snails Kunovice, 2021a).

Tato práce vznikla za účelem získání přehledu o aktuální situaci výuky softballu a jeho modifikací na základních školách v okrese Uherské Hradiště. V práci jsem se nezaměřila pouze na získání informací o míře začlenění softballu do hodin tělesné výchovy, ale také zda školy

disponují dostatečným materiálním vybavením a zda znají jediný softballový klub v okrese Uherské Hradiště. Tyto informace jsou pro mne jako aktivního člena klubu stěžejní proto, abych mohla začít připravovat a realizovat možné spolupráce mezi školami a klubem. Ráda bych školám představila a ukázala možnosti podpory ze strany České softballové asociace pro zařazení tohoto zajímavého sportu do škol. Jako další forma podpory může být poskytnutí zásobníku průpravných her a cvičení pro softball, které jsem vytvořila v rámci své bakalářské práce.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Charakteristika softballu

Softball je sportovní hra a je zařazována mezi pálkovací týmové sporty. Počátky hry nalezneme na konci 19. století. Softball původně vznikl z baseballu jako pomalejší a méně náročná hra na prostor. Velkým podílem na vzniku softballu podle Süsse (2003) bylo, že sloužil baseballistům v zimním období jako průpravná hra, kdy nebylo možné hrát na venkovním hřišti. Největší rozdíly u těchto dvou pálkovacích sportů Süss (2000) shledává ve velikosti a barvě míče, druhu pálky, ve způsobu nadhazování a v rozměrech hřiště. Výhodou softballu oproti baseballu je, že jej mohou hrát i ženy.

Softball a jeho pravidla se ve světě neustále rozvíjely a přizpůsobovaly podle toho, kdo měl zájem o tuto pálkovací hru. Proto se postupem času objevily dvě formy softballu. Slowpitch softball, který je charakteristický pomalým vyšším nadhozem a vznikl pro lidi, kteří se softballu chtěli věnovat spíše rekreačně. Známější variantou je Fastpitch softball. Jedná se naopak o sportovní hru charakteristickou rychlým způsobem nadhozu (Herman, 2011).

Softball je stále řazen mezi méně známe a netradiční sporty, i přesto si našel velkou oblibu v zemích jako je např. Itálie, Nizozemsko, Japonsko, Nový Zéland, Kanada, Česká republika aj. Tyto země se mezi sebou pravidelně utkávají na velkých světových akcích. Za tu největší jsou považovány olympijské hry (OH). Softball se prvně stal součástí Letní OH v roce 1996 v Atlantě. V roce 2005 byl však Mezinárodním olympijským výborem vyjmut z programu OH pro rok 2012 z důvodu upřednostnění dalších sportů. Ovšem díky velké snaze všech světových softballových asociací a také velké popularitě a dlouholeté tradici pálkovacích sportů v Japonsku, byl opět zařazen do programu Letních OH v Tokiu 2020. Na program se dostal jak ženský softball, tak mužský baseball (Stefani, 2016).

Japonsku pro pořádání letní olympiády není přáno. Prvně tomu v roce 1940 zamezila druhá světová válka a o 80 let později pak pandemie COVIDU-19. Svět je spolu s pořadatelem ve velkém očekávání, jelikož je olympiáda Mezinárodním olympijským výborem naplánována na termín 23. července až 8. srpna 2021 (Český olympijský výbor, 2021).

V České republice máme několik úrovní soutěží softballu napříč všemi věkovými kategoriemi (junioři, juniorky, kadeti, kadetky, žactvo a soutěže nejmladších). Vrcholnou soutěží je Extraliga žen a mužů (Česká softballová asociace, 2021).

Významným rozvojovým projektem jsou školní soutěže. Školáci druhého stupně si můžou užít hru s názvem Teeball (Tball) a žáci prvního stupně, tedy ti nejmenší, se baví u hry s názvem Beeball (Bball). V obou případech se jedná o hry s poupravenými pravidly, které se ale snaží co nejvíce přiblížit dospělé verzi softballu. Jde hlavně o to, aby se děti bavily, a přitom si vštěpovaly zásady softballu (Waage, 2014).

2.1.1 Základní principy softballu

Softballové hřiště (Obrázek 1) je ve tvaru pravoúhlé kruhové výseče a je rozděleno na vnější pole (outfield), vnitřní pole (infield) a zázemí. Vnější pole je nejčastěji pokryto trávou a zakončeno homerunovým plotem. Vnitřní pole je tvořeno antukovým povrchem a nachází se v něm čtyři mety, které jsou uspořádány do čtverce. Jedná se o domácí metu, první, druhou, třetí metu a samostatně umístěnou nadhazovací metu uvnitř čtverce. Všechny mety jsou tvořeny z kvalitního materiálu zajišťující bezpečný došlap pro běžce i polaře (Táborský, 2005). Vzdálenost mezi jednotlivými metami včetně nadhazovací mety a vzdálenost od domácí mety k homerunovému plotu je odlišná v závislosti na tom, o jakou se jedná kategorii (Potter & Johnson, 2007). Jednotlivé vzdálenosti na hřišti (Obrázek 2) popisuje Liss a Východský (2014).

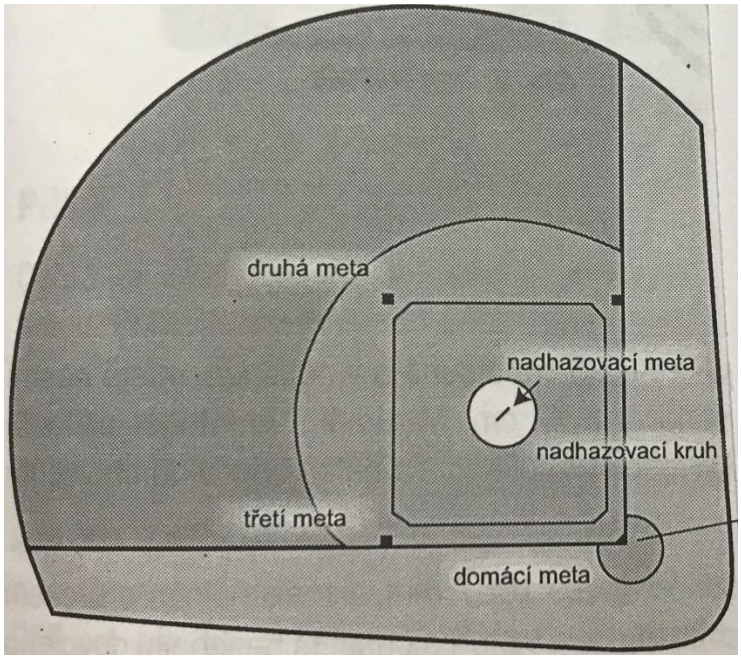

Obrázek 1. Softballové hřiště a jednotlivé mety (Süss, 2003, 21).

Tabulky vzdáleností na hřišti :

	Kategorie	Nadhazovací vzdálenost		Vzdálenost mezi metami		Homerunová vzdálenost	
Fast Pitch	**Ženy**	13,11 m	(43 ft)	18,29 m	(60 ft)	67,06 m	(220 ft)
	Muži	14,02 m	(46 ft)	18,29 m	(60 ft)	76,20 m	(250 ft)
	Juniorky (do 19)	13,11 m	(43 ft)	18,29 m	(60 ft)	67,06 m	(220 ft)
	Junioři (do 19)	14,02 m	(46 ft)	18,29 m	(60 ft)	76,20 m	(250 ft)
	Kadetky (do 16)	12,19 m	(40 ft)	18,29 m	(60 ft)	60,96 m	(200 ft)
	Kadeti (do 16)	14,02 m	(46 ft)	18,29 m	(60 ft)	67,06 m	(220 ft)
	Žactvo (do 13)	10,67 m	(35 ft)	18,29 m	(60 ft)	53,34 m	(175 ft)
Slow Pitch	**Ženy**	15,24 m	(50 ft)	19,81 m	(65 ft)	83,82 m	(275 ft)
	Muži	15,24 m	(50 ft)	19,81 m	(65 ft)	91,44 m	(300 ft)
	Co-ed (smíšený)	15,24 m	(50 ft)	19,81 m	(65 ft)	83,82 m	(275 ft)
	Juniorky (do 19)	15,24 m	(50 ft)	19,81 m	(65 ft)	80,77 m	(265 ft)
	Junioři (do 19)	15,24 m	(50 ft)	19,81 m	(65 ft)	91,44 m	(300 ft)
	Kadetky (do 16)	14,02 m	(46 ft)	19,81 m	(65 ft)	60,96 m	(200 ft)
	Kadeti (do 16)	14,02 m	(46 ft)	19,81 m	(65 ft)	67,06 m	(220 ft)

Obrázek 2. Oficiální vzdálenosti na hřišti (Liss & Východský, 2014, 24).

Softball podle základních pravidel hrají dvě družstva minimálně o devíti hráčích. Týmy se postupně střídají v útoku (na pálce) a v obraně (v poli). Utkání je omezeno sedmi směnami (inning), což podle Süsse (2003) znamená, že každý tým je sedmkrát v poli a sedmkrát na pálce.

Trenér družstva přesně určí dané pořadí (line-up), podle kterého pálkaři nastupují do pálkařského boxu (pálkařské území) v blízkosti domácí mety. Snahou pálkařů je odpálit nadhozený míč od soupeřova nadhazovače tak, aby mohli odpal využít k běhu po metách. Poté se z pálkařů stávají běžci, kteří usilují o zisk první mety. Následujících met dosahují na příkaz trenéra či podle vlastního uvážení. Po odpalu následujícího spoluhráče musí běžec pokračovat v běhu na další metu, podmínkou však je, že na žádné z met nesmí být dva hráči. Pokud běžec proběhne všechny čtyři mety, získává pro svůj tým bod (Noren, 2005; Süss, 2003).

Polaři nastupují do hry všichni najednou na přesně určená místa podle svých herních pozic (postů) a jsou tedy bránícím týmem (Kindall, 1992). Úkolem polařů je co nejrychleji vyřadit (vyautovat) útočící tým ze hry, tedy zabránit jim v dalším postupu na metách a zamezit tím získání bodů. Vyautování lze uskutečnit několika způsoby tj. tečováním běžce, chycením odpáleného míče ze vzduchu nebo zašlápnutím mety při tzv. nuceném postupu. Po úspěšném vyřazení třech útočících pálkařů si týmy vystřídají pozice (směna). Z pálkařů se stávají polaři a polaři jdou do útoku (Hofstetter, 2007; Süss, 2003).

Liss a Východský (2014) uvádí, že domácí družstvo začíná v první směně v poli (v obraně) a hostující tým začíná v útoku (na pálce). Pokud je stav po sedmi směnách nerozhodný, přichází nastavení směny navíc (tie-break). Jestliže je i po nastavené směně stav zápasu nerozhodný, rozhodčí nastavují další směny, dokud jeden z týmů nezíská více bodů než soupeř.

2.1.2 Vybavení na softball

Povinnou součástí hry je přesně stanovena výbava a výstroj (Obrázek 3), která je specifická pro pálkovací sporty. Süss, Carboch a Pravečková (2016) zmiňují, že kromě dresu a kalhot, u mužů dlouhých a u žen převážně krátkých, je doporučována také softballová obuv (spikes).

Obrázek 3. Softballová výstroj a vybavení (Vecteezy, 2021).

Spikes je specializovaná obuv pro softball a vyznačuje se umělohmotnými nebo kovovými hroty na podrážce. Hroty umožňují hráčům speciální pohyby, které můžeme vidět pouze v softballu a baseballu (nadhazování, odpalování, slajdování a běhy po metách). Spikes jsou určeny pouze pro seniorskou kategorii (Dutra, 2010). Kvůli bezpečnosti je v mládežnických a dětských kategoriích jakákoliv obuv s výstupky zakázána (World Baseball Softball Confederation, 2017).

Nedílnou součástí hráčů v poli je softballová rukavice. Rozlišujeme několik typů rukavic, které se liší tvarem a velikostí. Rukavice pro polaře na domácí metě (zadák) je specifická tím, že má více zesílenou palcovou část rukavice, která slouží k minimalizování nárazu míče

od nadhazovače. První metař má obvykle rukavici největší ze všech polařů. Hlavním důvodem je, že chytá nejvíce příhozů od svých spoluhráčů (Süss et al., 2016).

Zadák jako jediný z polařů musí být vybaven ochrannými pomůckami, které podle Süsse (2003) slouží jako prevence před zraněním od míčů nadhazovače. Liss a Východský (2014) zařazují mezi výstroj zadáka chránič obličeje, chránič trupu, holenní chránič a masku.

Pro útočící hráče je nezbytnou součástí softballová pálka. Pálka musí být schválena komisí Mezinárodní softballové federace (ISF), což dokazuje vyznačení na pálce. Dříve se pálky vyráběly nejčastěji z bambusu a dřeva. V současné době se však sahá po moderních materiálech, jakým je kompozit. Pálka pro softball nesmí přesahovat 86,36 cm a nesmí být těžší než 1077,3 g (Česká softballová asociace, 2004). Nezbytnou povinností pálkaře pro všechny věkové kategorie je nosit helmu, jak při pálení, tak při pohybu na metách. Ve hře se však nesmí objevit nikterak poškozené helmy (Liss & Východský, 2014).

Míče na softball jsou potaženy syntetickým materiálem nebo zvířecí kůží ve tvaru dvou osmiček. Jednotlivé díly jsou sešity švy, které slouží k dobrému uchycení pro hráče. Z důvodu zvýšení bezpečnosti hráčů a lepší viditelnosti určila ISF pro hru žluté míče s červenými švy. Dříve se míče vyráběly především z korku, nyní převládá výroba z polyuretanové směsi. Jak pálky, tak i míče podléhají schválení ISF (Liss & Východský, 2014).

2.2 Softball na základních školách

Softball je sportovní hra, jejíž zařazení do školní výuky je dle Süsse (2002) poměrně složité. Hlavním důvodem složitosti zařazení do hodin tělesné výchovy jsou poměrně velké nároky na prostor, složitost pravidel a specifičnost materiálního vybavení pro tento sport.

Vhodnou alternativu do škol nabízí softballové modifikace Tball a Bball. Největším kladem jsou zjednodušená pravidla pro děti, role nadhazovače je nahrazena pálením ze stativu. Nedochází tak k velkým časovým prodlevám a lze hrát i v uzavřeném prostoru jako je např. tělocvična (Süss, 2002).

Ondřej (1987) dále dodává, že pravidla jsou upravitelná pro různý počet hráčů. Mohou je hrát dívky i chlapci dohromady a výhodou je rychlé rozhodování žáků, rozvoj bojovnosti a spolupráce mezi žáky. *Rules of sport* (2019) ve svém článku uvádí, že Tball napomáhá dětem rozvíjet koordinaci oko - ruka a dochází ke zlepšení citu pro míč, který je ve všech míčových sportech nepostradatelný.

Vlček (1987) ve své knize vyzdvihuje, že díky modifikacím softballu je možnost současně zapojit slabší i silnější žáky v rámci jedné hry.

Aktuálně Česká softballová asociace pracuje na projektu „Intenzifikace školních softballových kroužků, klubů a rozvoji školních lig“. Cílem projektu je navázat spolupráci se školami a poskytnout jim podporu ve formě materiálního vybavení pro softball, Tball či Bball (Waage, 2020).

2.2.1 Teeball

Teeball (Tball) je průpravná hra pálkovacího typu, která je jednodušší formou baseballu a softballu a patří mezi nejčastěji zařazované pálkovací hry do školní výuky (Velenský, 2005).

Jedním z důvodů popularity Tballu je jeho jednoduchost a skutečnost, že ke hře samotné je potřeba relativně málo vybavení oproti softballu či baseballu. V současnosti je Tball určen pro děti na druhém stupni základních škol.

Základní pravidla Teeballu

V Tballu proti sobě nastupují dvě družstva po devíti hráčích, avšak družstva mohou být i vícečlenná. Tudíž je potřeba počítat s tím, že pálkaři mají menší šanci k zisku met. V úvodu utkání vždy jedno z družstev začíná v útoku, druhé v obraně. Družstva se během hry několikrát vystřídají. Tým útočníků začíná na pálce, jejichž úkolem je odpálit míč, oběhnout mety a získat tak body pro svoje družstvo. Tým obránců v poli brání útočníkům k zisku met díky chytání odpalů (Česká softballová asociace, 2013).

Délka zápasu může být omezena časovým limitem (45 minut plus dokončení směny) nebo dohodou o počtu směn (Sprick, 2013). Směnou se podle Kupra, Rjabcové a Suchomela (2010) rozumí vystřídání obou družstev jak v útoku, tak v poli. V Tballu neexistují remízy, jedno z družstev musí vždy zvítězit.

V Tballu na rozdíl od softballu není potřeba nadhazovače. Jeho práce je nahrazena odpalováním ze stativu, který je umístěn v blízkosti domácí mety. To umožňuje dětem snadnější zasáhnutí míče a lepší zapojení do hry. Stativy (Obrázek 4) mohou být z různé konstrukce, nejčastěji se však využívá kloubové hadice s pružným a nastavitelným zakončením. Další nezbytnou součástí hry je měkký míč, softballová pálka a helma (Nykodým et al., 2006; Teeballusa, 2021).

Obrázek 4. Pálkařský stativ (Raketová speciálka, 2021).

Družstvo v obraně

Jednotliví hráči v obraně (poli) jsou rozestavěni totožně jako u softballu. Cílem polařů je dle České baseballové asociace (2013) zahrát tři auty (vyautovat soupeře). Česká baseballová asociace (2013) uvádí, že vyautovat pálkaře lze následujícími způsoby:

- pálkař nezvládne během třech pokusů na pálce správně odpálit,
- polař s míčem zašlápne první metu dříve než soupeř,
- polař zachytí letící míč přímo ze vzduchu,
- aut je možno zahrát dotykem soupeře mimo metu, míčem nebo rukavicí, ve které má míč.

Družstvo na pálce

Pálkaři nastupují na pálku v pořadí, které je určeno před samotnou hrou (line-up). Dané pořadí zůstává během celé hry neměnné. Snahou pálkaře je během třech pokusů odpálit míč ze stativu, aniž by se ho pálkou dotkl. Po odpalu hráč běží na první metu, na které se může buď zastavit, proběhnout na metu další nebo se vrátit zpět. V té chvíli se z pálkaře stává běžec (Velenský, 2005). Úkolem dalšího spoluhráče na pálce je posunout běžce na další mety. K postupu na další metu je hráč nucen pokaždé, když je míč odpálen do země a jsou všechny mety obsazené. Pokud běžec oběhne všechny tři mety správným způsobem a dostane se až na metu domácí, získává pro svůj tým bod. Pálkaři jsou v útoku do té doby, než obrana zahraje tři auty. Poté nastává výměna, pálkaři jdou do pole, polaři do útoku (Česká baseballová asociace, 2013).

2.2.2 Beeball

Beeball (Bball) je podle České baseballové asociace (2015) nejjednodušší variantou softballu a je určen nejmladší věkové kategorii tedy dětem prvního stupně základní školy. Proto jsou pravidla značně zjednodušena. V Bballu proti sobě nastupují dvě družstva, jejichž rozdělení má na starosti učitel před začátkem hry. Počet hráčů je oproti Tballu libovolný, musí být však zachováno rovnoměrné rozdělení žáků do družstev.

Základní princip hry i tady zůstává stejný. Družstva se střídají v útoku a v obraně po třech autech. Družstvo na pálce se snaží odpálit plastovou pálkou pěnový míč ze stativu. Bod získává pálkař a celý jeho tým, když doběhne na metu bez vyautování. Hráč na metě po dosažení nezůstává, vrací se zpět za týmem a jde pálit další člen (České baseballová asociace, 2015).

Družstvo polařů se podle České baseballové asociace (2015) před každým odpalem postaví za určenou čáru (Obrázek 5), která je v dostatečné vzdálenosti od pálkaře. Úkolem obrany je co nejrychleji chytit, zpracovat a zvednout míč nad hlavu, čímž zabrání družstvu na pálce, aby získalo bod. Dalšími způsoby vyautování pálkařů jsou:

- pálkař nebezpečně zahodí pálku,
- během třech pokusů se hráči nepodaří odpálit,
- během pálení vůbec netrefí švihem míček,
- míč je polaři chycen ze vzduchu, a to i od stěn nebo stropu.

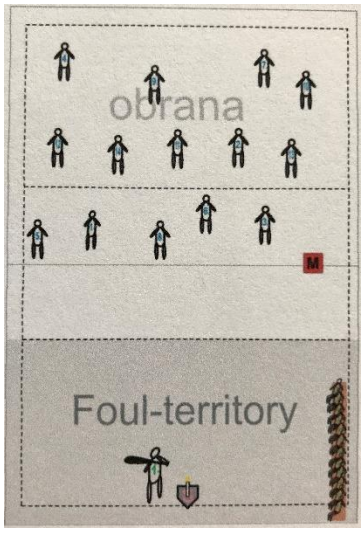

Obrázek 5. Zobrazení hráčů v poli v Bballu (Česká baseballová asociace, 2015).

2.3 Softball v okrese Uherské Hradiště

Do okresu Uherské Hradiště spadá 7 měst a 78 obcí. Jedním z měst jsou Kunovice, ve kterých se nachází jediný softballový oddíl v okrese Snails Kunovice. Tento sportovní klub pracuje jak s chlapci, tak s dívkami a může se pyšnit tím, že jak ženské, tak mužské kategorie hrají nejvyšší soutěže v České republice (Město Kunovice, 2021).

K letošnímu roku má klub z Kunovic 440 členů napříč všemi věkovými kategoriemi a právem se řadí mezi největší tuzemské softballové týmy. Velké úsilí vkládá klub do práce s mládeží, která tvoří větší část členské základy. Další nové mladé softballisty se snaží získat v rámci projektu Školské softballové ligy, který zároveň slouží jako náborový projekt oddílu. Jelikož softball a jeho průpravné hry a cvičení jsou skvělou školní zábavou, během které děti rozvíjejí dovednosti, jako házení, chytání, běhání a skákání, je tedy vždy cílem zajistit fungování školního softballového kroužku a přilákat tak více dětí k tomuto sportu (Snails Kunovice, 2021b).

Nutno ještě dodat, že Snails organizují pro základní školy dvě soutěže, a to Slováckou školní ligu v Bballu pro první stupeň základních škol a Slovácký přebor mládeže v Tballu pro druhý stupeň základních škol (Snails Kunovice, 2021c).

2.4 Školní tělesná výchova

Tělesná výchova je považována za „cílevědomou výchovnou a vzdělávací činnost působící na tělesný a pohybový vývoj člověka, upevňování jeho zdraví, zvyšování tělesné zdatnosti a pohybové výkonnosti, na získání základního teoretického a praktického tělovýchovného vzdělání, na utváření trvalého vztahu člověka k pohybové aktivitě“ (Vilímová, 2009, 12).

Základní strukturu tělesné výchovy tvoří školní tělesná výchova, rekreační tělesná výchova a zdravotní tělesná výchova (Vilímová, 2009).

V České republice je tělesná výchova povinným předmětem všech základních a středních škol a také učilišť. Je považována za zásadní a nejčastější formu pohybové aktivity na školách, která je do školní výuky zařazována dvakrát týdně po dobu 45 minut (Fialová, 2010; Fialová & Rychtecký, 2000).

Fialová (2010) hovoří o školní tělesné výchově jako o výchovně vzdělávacím předmětu, jenž prostřednictvím širokého spektra ověřených pohybových aktivit dochází k psychickému

i fyzickému rozvoji žáků. Nejčastěji za pomoci specifického pedagogického působení učitele, školy a společenských podmínek.

Vašíčková (2016) definuje tělesnou výchovu jako školní předmět, který může přímo působit na životní styl a zdraví dětí a postupem času i na dospělou populaci. Snahou školní tělesné výchovy je vytvořit trvalou vazbu k pohybovým aktivitám a tím usilovat o optimální rozvoj duševní, sociální a tělesné zdatnosti.

2.4.1 Cíle školní tělesné výchovy

Školní tělesná výchova by měla plnit zásadní cíle. Především u žáků „stimulovat a v souladu s vývojovými zákonitostmi i individuálními zvláštnosti rozvíjet: biopsychosociálně účinný celoživotní pohybový režim, zdravotní prevenci, pohybové schopnosti, dovednosti a vědomosti, osobní vlastnosti a pozitivní postoj žáků k pohybové činnosti“ (Fialová & Rychtecký, 2000, 33).

Fialová a Rychtecký (2000) pak cíle školní tělesné výchovy konkretizují na cíle vzdělávací, výchovné, zdravotní a socializační (Obrázek 6), které by se měly vzájemně prolínat v každé vyučovací jednotce, aby došlo k jejich naplnění.

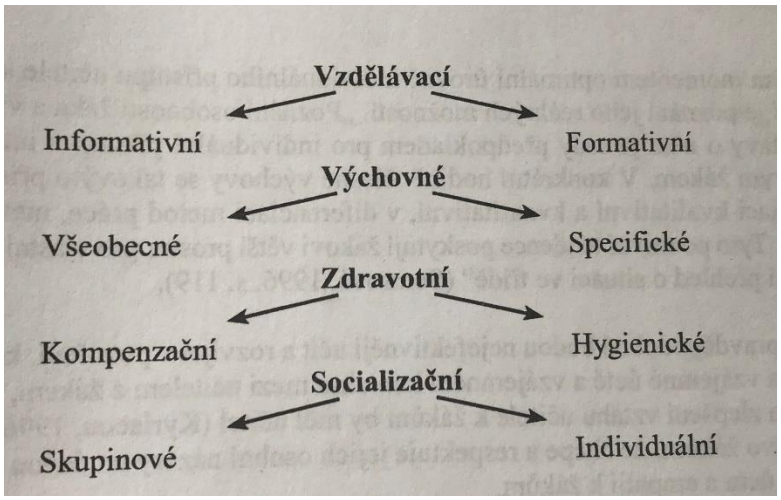

Obrázek 6. Dělení cílů školní tělesné výchovy (Fialová, 2010, 91).

Vzdělávací cíle jsou zaměřeny:

- informativně - postupy, metody, zásady správné životosprávy, poznatky z tělesné kultury, základní pohybové dovednosti a návyky,

- formativně - rozvoj pohybových schopností, kvalitní pohybový projev, trénink intelektových a senzomotorických schopností,

Výchovné cíle jsou zaměřeny:

- všeobecně - estetické prožívání a hodnocení, tvořivé schopnosti, láska k přírodě, ochrana životního prostředí,
- specificky - zájem o sportovní činnost, kladný postoj k pohybu, funkční rozvoj, tělesnou zdatnost aj.,

Zdravotní cíle jsou zaměřeny:

- kompenzačně - regenerace duševních sil, kompenzace jednostranné zátěže, obnova pozornosti žáků,
- hygienicky - používání sprchy po zátěži, nošení cvičebního úboru, potřeba zdravého životního stylu - zdravá výživa, spánek,

Socializační cíle jsou:

- skupinové - poskytnutí dopomoci a záchrany, spolupráce v družstvu, důvěra ve spolucvičence,
- individuální - budování sebedůvěry, kladného sebepojetí, učení se toleranci, rozvoj komunikačních schopností (Fialová, 2010).

2.5 Systém kurikulárních dokumentů

Od roku 2004 se české školství řídí podle kurikulárních dokumentů, které vymezují legislativní a obsahový rámec. Tyto pedagogické dokumenty byly do českého školství zařazeny díky Školskému zákonu tj. zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Kurikulární dokumenty jsou dvojí úrovně, a to státní a školní (Hrabinec, 2017).

Mezi kurikulární dokumenty státní úrovně zařazujeme Národní program vzdělávání (NPV) a rámcové vzdělávací programy (RVP). Zatímco NVP vymezuje počáteční vzdělávání jako celek, tak RVP se podrobněji věnuje závazným rámcům vzdělání v jednotlivých etapách - předškolní, základní a střední vzdělávání (Obrázek 7) (Národní pedagogický institut České republiky, 2020).

Školní úroveň představuje školní vzdělávací program (ŠVP), který si každá škola vytváří sama. Jeho zpracování se řídí dle zásad RVP a uskutečňuje se podle něj výuka na konkrétní škole. Při jeho tvorbě tak učitelé mohou výrazně ovlivnit, co a jakým způsobem se na dané

škole bude učit. ŠVP je vydáváno a schvalováno příslušným ředitelem školy a musí být veřejně přístupným (Hrabinec, 2017).

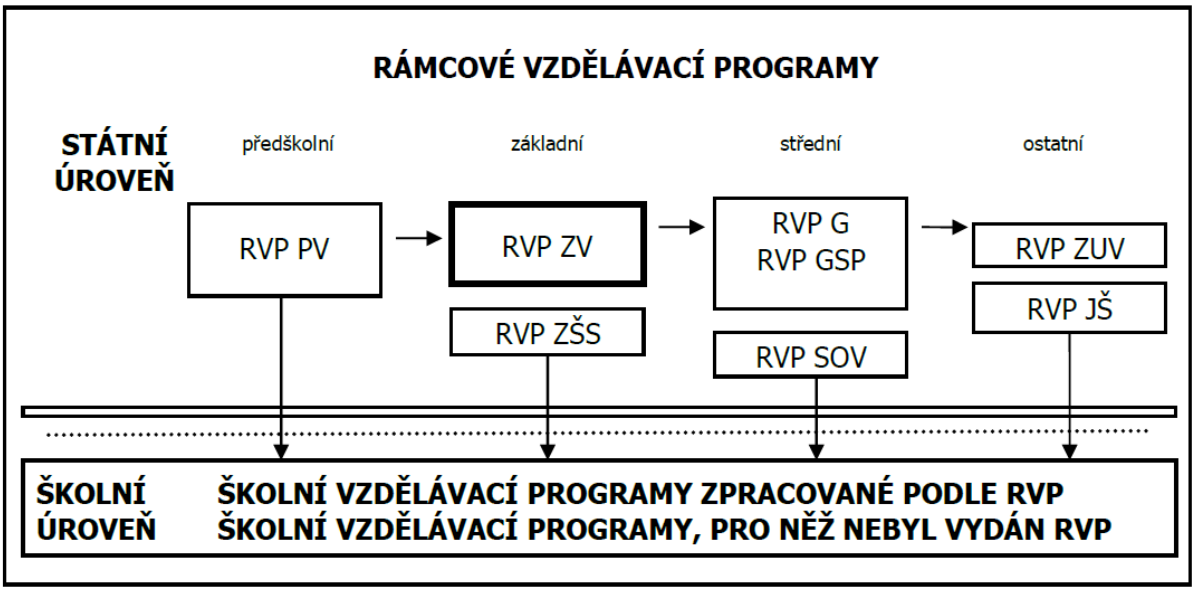

Vysvětlivky: RVP PV: Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, *RVP ZV:* Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, *RVP ZŠS:* Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální, *RVP G:* Rámcový vzdělávací program pro gymnázia, *RVP GSP:* Rámcový vzdělávací program pro gymnázia se sportovní přípravou, *RVP SOV:* Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání, *RVP ZUV:* Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání, *RVP JŠ:* Rámcový vzdělávací program pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky.

Obrázek 7. Systém kurikulárních dokumentů (MŠMT, 2021).

2.5.1 Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV) je veřejným dokumentem, který je průběžně inovován dle zkušeností učitelů, zájmů žáků a potřeb společnosti. Je platný od 1. 9. 2005 a vychází z NPV. Stanovuje vše, co je povinné a nezbytné v základním vzdělávání žáků. Dále specifikuje vzdělávací obsah, výstupy a učivo. Určuje klíčové kompetence, zařazuje průřezová témata a umožňuje zařazení podpůrných opatření pro žáky nadané, mimořádně nadané a pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (Dvořáková & Engelthalerová, 2017).

Cílem a smyslem vzdělávání je žáky postupně vybavit klíčovými kompetencemi, kterými jsou:

- kompetence k učení,
- kompetence pracovní,
- kompetence k řešení problémů,
- kompetence občanské,
- kompetence personální a sociální,
- kompetence komunikativní (Hučínová, 2005).

Nově mezi již výše zmíněné kompetence přibyla kompetence digitální. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy tak reaguje na aktuální zavádění distanční výuky do škol z důvodu pandemie COVID-19 (MŠMT, 2021).

Základní vzdělávání je jako jediná etapa vzdělávání povinná pro všechny žáky ve dvou na sebe navazujících stupních. Vzdělávání na prvním stupni základní školy navazuje na předškolní vzdělávání a rodinnou výchovu. Je postaveno na pravidelném, systematickém a povinném vzdělávání. Dále na respektování individuálních potřeb, zájmů a možností každého žáka. Pomáhá také podporovat aktivní učení a rozvoj osobnosti. Základní vzdělávání na druhém stupni umožňuje žákům získat vědomosti a návyky, které děti učí samostatnosti, zodpovědnosti a kultivovanému chování. Učí děti respektovat práva a povinnosti občana státu České republiky. Další podstatou vzdělávání na druhém stupni je naučit děti odpovědnosti a organizaci ve vzdělávání a také provázat život ve škole se životem mimo školu. Díky základnímu vzdělávání získají žáci potřebný životní základ, který jim umožní pokračovat v dalším studiu či v budoucí profesi (MŠMT, 2021).

2.5.2 Tělesná výchova v rámcovém vzdělávacím programu

Celkem se v RVP nachází deset vzdělávacích oblastí. Tělesná výchova se společně s Výchovou ke zdraví řadí do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vzdělávání v oblasti Člověk a zdraví si stanovuje jako svou prioritu podporu zdraví. Dále slouží k tomu, aby žáci pochopili hodnotu a ochranu zdraví, poznali své tělo a porozuměli problémům spojených s nemocí či poškozením zdraví. Budovali fyzickou zdatnost a tím i duševní pohodu, která je pro další životní vývoj důležitá (MŠMT, 2021).

Vzdělávací obor Tělesná výchova na jedné straně směřuje k poznání pohybových možností vlastního těla, na straně druhé k poznávání vlivů pohybových činností na tělesnou zdatnost a psychickou pohodu jedince. Tělesná výchova vede žáky k tomu, aby pohyb zařadili do běžného denního režimu, a tak budovali výkonnost, kompenzovali různá zatížení a předcházeli zranění. A proto je tak nesmírně důležitá pozice učitele, který by svým kladným přístupem měl fungovat jako motivátor (Dvořáková & Engelthalerová, 2017).

Žáci si podle RVP ZV v předmětu tělesná výchova mají osvojit učivo třech základních oblastí: oblast činnosti ovlivňující zdraví, oblast činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností a oblast činnosti podporující pohybové učení (Fialová, 2010).

2.5.3 Sportovní hry v rámcovém vzdělávacím programu

Sportovní hry jsou definovány jako „soutěživé činnosti dvou soupeřů v jednotném prostoru a čase, kteří podle institucionálně schválených pravidel usilují o prokázání vlastní převahy lepším ovládáním společného předmětu“ (Táborský, 2004, 12). Hrabinec (2017) uvádí, že sportovní hry se vyznačují charakteristickými společnými znaky tj. soutěživost, spolupráce, současnost a proměnlivost.

V současnosti není nijak vymezeno, které sportovní hry škola zařadí do svého ŠVP. Jednotlivé školy si z RVP ZV vybírají minimálně dvě sportovní hry, ve kterých je nutné zapojit herní kombinace, herní činnosti jednotlivce, herní systémy a utkání podle pravidel žákovské kategorie. Při výběru sportovních her do hodin tělesné výchovy by měly školy zohlednit tradice a specifika daného regionu a podmínky školy (Hrabinec, 2017).

Fialová, Flemr, Marádová a Mužík (2014) vyzdvihují sportovní hry, které se staly nejvíce zařazovanou náplní hodin tělesné výchovy. Mezi preferované sporty u dětí patří fotbal, přehazovaná, volejbal, basketbal a softball (Vašíčková, 2016).

Velkou výhodou zařazování sportovních her do výuky je možnost využít modifikaci pravidel tak, aby byla hra zvládnutelná pro všechny věkové kategorie. Nejčastěji se úpravy pravidel pro zjednodušení hry využívají na prvním stupni. Příkladem je sportovní hra softball a její modifikace pro první stupeň Bball a pro druhý stupeň Tball (Hrabinec, 2017).

Všechny sportovní hry jsou založeny na rovnoměrném začlenění žáků, jejich vzájemné kooperaci i soupeření. Děti se učí se přijmout prohru, dodržovat pravidla a mít smysl pro fair play (Táborský, 2005).

2.6 Organizační formy v tělesné výchově

Rychtecký a Fialová (2004) ve své knize popisují organizační formy tělesné výchovy jako vnější uspořádání didaktických a organizačních podmínek vyučování, pomocí nichž dochází k realizaci výchovně vzdělávacího procesu. Za hlavní organizační formu povinného předmětu tělesná výchova je považována vyučovací jednotka. Rychtecký a Fialová (2004) člení organizační formy ve školní tělesné výchově následovně:

- povinné formy,
- nepovinné formy,
- doplňkové formy,
- zájmové formy.

Do povinných forem řadíme základní organizační formu tj. vyučovací jednotka, která je dána rozsahem 45 minut, a to minimálně dvakrát týdně. Náplní další povinné formy výchovy v přírodě jsou pohybové činnosti v přírodním prostředí a její rozsah je doporučen třikrát až čtyřikrát po 60 minutách, a to dvakrát v roce mimo týdenní učební plán. Dále zde zařazujeme zdravotní tělesnou výchovu, která je brána jako doplňující předmět pro zdravotně oslabené. Jako poslední zde řadíme sportovní kurzy, lyžařské zájezdy a plavecký výcvik. Bohužel poslední zmíněné formy jsou ve školství pouze doporučovány, a tak žáci nemohou být k účasti nuceni (Hrabinec, 2017).

Nepovinné formy jsou nově nabízeny žákům v podobě volitelného předmětu „Sport a pohybové aktivity“ v rozsahu dvou vyučovacích jednotek týdně. Při vytváření obsahu musí škola vybrat takové pohybové aktivity, pro které má vhodné podmínky. Dříve se jednalo o systém volitelných a nepovinných předmětů (Hrabinec, 2017).

Doplňkové formy vymezujeme jako pohybově rekreační program, který obsahuje zdravotně kondiční činnosti v dalších částech denního režimu ve škole. Patří sem cvičení v hodinách jiných předmětů pro obnovu duševních sil a kompenzace jednostranné zátěže, dále pohybově rekreační přestávky s co nejpestřejší škálou činností a jako poslední rekreační cvičení s využitím všech dostupných prostorů ve škole i mimo školu, při kterých jsou však zachovány základní podmínky bezpečnosti (Hrabinec, 2017).

Zájmové formy Fialová a Rychtecký (2000) rozřazují na činnosti představující nejrůznější organizační formy např. soutěže, výlety, zájezdy, kurzy a také na různé součásti

programu tělesné výchovy, jako jsou např. jednorázové akce, školní kluby, zájmové kroužky aj.

2.7 Vyučovací jednotka

Vyučovací jednotka je základní organizační forma výchovně vzdělávacího procesu, jak už bylo výše zmíněno. V povinném předmětu školní tělesné výchovy má rozsah 45 minut (Vašíčková & Frömel, 2009) a dle RVP ZV musí být do výuky zařazena minimálně dvakrát týdně. Vilímová (2009) chápe vyučovací jednotku jakožto relativně stále uspořádanou soustavu hlavních činitelů výchovně vzdělávacího procesu a jejich vztahů, jenž je vymezena cílem a obsahem učiva, také prostorem a časem, kde je realizována, zkušenostmi a předpoklady učitele, fyzickou a psychickou úrovní žáků a celou řadou dalších didaktických požadavků. Fialová a Rychtecký (2000) dodávají, že vyučovací jednotka tělesné výchovy by měla vždy navazovat jak na následující, tak i na předcházející jednotky, i když je podle autorů každá relativně samostatným a uzavřeným celkem. Jedině součinnost a společná spjatost jednotek může být podmínkou efektivního tělovýchovného procesu.

Cílem vyučovací jednotky ve školní tělesné výchově je podle Hrabince (2017) přispět k dosažení cílů školní tělesné výchovy a výchovně vzdělávacího procesu školy. Úkoly vyučovacích jednotek tělesné výchovy korespondují s hlavními úkoly školní tělesné výchovy tj. s úkolem vzdělávacím, výchovným a zdravotním (Frömel, 1986).

Vyučovací jednotky tělesné výchovy se od ostatních jednotek vyučovaných předmětů liší především diferenciací žáků podle pohlaví, náročností na bezpečnostní podmínky, zvýšenými nároky na organizační činnost učitele, vysokou fyziologickou náročností, různorodostí didaktických metod a forem, pohybovou náplní, sportovním oblečením žáků aj. (Vilímová, 2009).

2.7.1 Typologie vyučovací jednotky

Typologie je kompromisem přijatých kritérií, jejich účelu a počtu, které jsou ve výchovně vzdělávacím procesu nejčastěji aplikovány. Jednotlivé typy vyučovacích jednotek ve školní tělesné výchově se tedy od sebe liší svým zaměřením a obsahem, což umožňuje lepší orientaci v této problematice (Fialová & Rychtecký, 2000).

Fialová (2010) rozděluje typologie vyučovací jednotky podle následujících kritérií:

1. z hlediska hlavních složek výchovně vzdělávacího procesu:
   - diagnostické - řazeny na začátek a závěr tematických celků, zahrnují kontrolu,
   - expoziční - umožňují nácvik, seznamují žáky s učivem,
   - fixační - zdokonalují a fixují dovednosti,
   - motivační - motivují a prohlubují zájem,

2. na základě tematické četnosti zařazených sportů:
   - monotematické - spíše u starších žáků,
   - smíšené,

3. podle obsahového zaměření sportů:
   - atletické,
   - herní,
   - úpolové,
   - gymnastické,
   - netradiční,
   - kondiční aj.,

4. na základě pohlaví:
   - chlapecké,
   - dívčí,
   - koedukované,

5. podle základního zaměření:
   - soutěžní,
   - rekreačně orientované,

- kontrolní,
- kondiční,
- nácvičné,

6. na základě intencionality (zaměřenosti) lze rozlišit:
   - povinnou tělesnou výchovu,
   - nepovinnou,
   - zdravotní - pro žáky oslabené.

2.7.2 Struktura vyučovací jednotky

Stavba vyučovací jednotky nemá přesnou podobu, můžeme však dle většiny autorů mluvit spíše o doporučené podobě, poněvadž je ovlivněna mnoha činiteli výchovně vzdělávacího procesu. Za nejdůležitějšího činitele je považován učitel, jenž podle svých odborných znalostí z pedagogiky, psychologie, fyziologie a didaktiky zvolí konkrétní podobu vyučovací jednotky (Fialová & Rychtecký, 2000).

Vilímová (2009) člení vyučovací jednotku na čtyři části tj. úvodní, průpravnou, hlavní a závěrečnou. Avšak většina autorů se přiklání k členění na části tři, s tím, že část průpravná je zahrnuta v části úvodní. Hlavní a závěrečná část zůstává beze změn.

Úvodní část

Hlavním úkolem úvodní části je připravit žáky na vyučovací jednotku tělesné výchovy jak po stránce psychické, tak tělesné. První 2 minuty jsou poskytovány pro formální zahájení výuky, nástupu, navození správné atmosféry a také organizační činnosti, kdy jsou žákům sděleny cíle a úkoly konkrétní vyučovací jednotky (Vilímová, 2002). Následuje rušná část, ve které se využívá pohybových her, honiček a jednoduchých pohybových činností s cílem připravit organismus na hlavní část hodiny. Poté je na řadě protažení hlavních svalových partií. Tato část je nazvána jako průpravná. Spočívá v pomalém a postupném dosahování krajních poloh a pozic těla s cíleným uvědomováním si rozsahu pohybu (Hrabinec, 2017). Tímto podle Periče (2012) předcházíme vzniku zranění (šlach, svalů a kloubů) při dynamickém cvičení. Celková délka průpravné části by měla trvat okolo 5 minut a zajistit tak metabolickou a funkční připravenost na pohybové zatížení hlavní části vyučovací jednotky (Hrabinec, 2017).

Hlavní část

Veškerá činnost by měla směřovat k hlavní části, jelikož je považována za základ vyučovací jednotky. Zvláště od ní se odvíjí, jakých výsledků bude dosaženo. Při sestavování je nutné vycházet z obsahu a zaměření vyučovací jednotky a také ze znalosti zdatnosti žáků (Fialová, 2010; Fialová & Rychtecký, 2000). Začátek hlavní části by měl být věnován opakování již nacvičené dovednosti, poté po vysvětlení, názorné ukázce a upozornění na kritická místa přichází nácvik nových pohybových dovedností. Do další fáze hlavní části je doporučeno zařadit činnosti s rychlostně silovými nároky a v závěru se věnovat rozvoji vytrvalostních schopností (Fialová & Rychtecký, 2000).

Závěrečná část

Závěr vyučovací jednotky je zaměřen na zklidnění organismu po zátěži. Pomocí vhodných kompenzačních, dechových a relaxačních cviků dochází k odstranění celkové únavy pohybového aparátu. Vhodné je také zapojit strečinkové cviky s delší výdrží v maximálních polohách pro protažení posturálních svalů, které mají tendenci ke zkrácení. Nezbytnou součástí úplného závěru vyučovací jednotky je zhodnocení hodiny, připomínky ke kázni, upozornění na případné chyby a v neposlední řadě žáky pochválit a motivovat do nadcházejících hodin tělesné výchovy (Hrabinec, 2017).

2.8 Metodicko-organizační formy

Metodicko-organizační formy jsou definovány jako „různá uspořádání vnějších podmínek a obsahu didaktického procesu umožňující plnit úlohy, spojené s nácvikem a zdokonalováním herních činností“ (Nykodým et al., 2006, 20).

Tůma a Tkadlec (2002) dále konkrétněji doplňují, že ve výuce sportovních her jsou metodicko-organizační formy určitým nástrojem ke zdokonalování herních činností hráčů a také slouží pro nácvik herních kombinací a systémů.

Psotta a Velenský (2009) rozlišují několik typů metodicko-organizační forem, které mohou být využity při výuce sportovních her. Odlišují se na základě dvou kritérií tj. přítomnost či nepřítomnost protihráče a proměnlivost herně situačních podmínek.

Metodicko-organizační formy využitelné při výuce sportovních her popisuje Psotta a Velenský (2009) následovně:

1. Průpravná cvičení:
   - Průpravné cvičení 1. typu - cvičení charakteristické nepřítomností soupeře prováděné v neměnném prostředí.
   - Průpravné cvičení 2. typu - cvičení charakteristické nepřítomností soupeře prováděné v náhodně nestálých a limitovaných podmínkách.

2. Herní cvičení:
   - Herní cvičení 1. typu (HC1) - charakteristické přítomností soupeře v neměnných situačních podmínkách. HC1 je cvičení, jež má podstatně zvýšené nároky na zpracování vizuálních informací o měnících se prostorových vztahů mezi hráči.
   - Herní cvičení 2. typu - cvičení s přítomností soupeře, které je vyznačováno náhodně proměnlivými situačními podmínkami. Náhodná proměnlivost je docílena tím, že žákům nejsou ze strany učitele dány přesné pokyny pro řešení herních situací.

3. Průpravná hra:
   - Hra, stejně jako herní cvičení 2. typu, je charakteristická přítomností soupeře a náhodně proměnlivými situačními podmínkami, které jsou ovlivňovány počtem hráčů, změnou pravidel hry a prostorem. Tím dochází k osvojování taktických dovedností.

Nykodým et al. (2006) tvrdí, že základem výběru metodicko-organizačních forem je zejména věk žáků, jejich aktuální stav a úroveň výkonu. Průpravné hry doplněné o průpravné cvičení jsou vhodné začlenit a mají tak největší význam u dětí nejmladších věkových kategorií, naopak průpravné hry a herní cvičení jsou doporučovány zařadit spíše u starších věkových kategorií.

2.9 Školní věk dětí

Školní věk je vymezen začátkem povinné školní docházky tj. nástupem na základní školu, a završen jejím ukončením (Klíma, 2003).

Riegerová, Přidalová a Ulbrichová (2006) pak dělí věk dětí na základních školách na mladší školní věk a starší školní věk a nazývají ho druhým dětstvím.

2.9.1 Charakteristika mladšího školního věku

Začátek období mladší školního věku je dán zahájením školní docházky, která začíná v 6 nebo v 7 letech a končí začátkem pohlavního dospívání, které je u chlapců okolo 12 let, u dívek okolo 11 let (Kouba, 1995). Hájek (2012) dodává, že přesun z mateřské školy, tedy z dosavadního hravého způsobu života do školy, je pro dítě mladšího školního věku významným zásahem. Dítě si osvojuje roli žáka a učí se respektovat učitele jako autoritu.

Somatický vývoj

Miklánková (2012) říká, že v období mladšího školního věku probíhá tzv. období druhé plnosti. Jedná se o relativní vývojový klid. Dochází zde ke zpomalení růstu do výšky s přírůstkem okolo 6 centimetrů za rok a k intenzivnějšímu růstu objemu těla. Perič (2008) zmiňuje, že v tomto období dochází k plynulému rozvoji vnitřních orgánů a rychlé osifikaci kostí. I napříč poměrně rychlé osifikaci zůstávají kosti a kloubní spojení pružná a měkká. Ustaluje se zakřivení páteře. Mužík (1993) zdůrazňuje, že svaly zad jsou slabě vyvinuté nejčastěji v důsledku jednostranného a nepřiměřeného zatěžování, případně nedostatkem pohybové činnosti či špatným stravováním. Mohou tak vznikat poruchy držení těla, poruchy při stavbě nohy (plochá noha), nepřiměřené přírůstky tuku aj.

Perič (2012) tvrdí, že vývoj mozku je ukončen před začátkem období mladšího školního věku, tudíž je nervový systém dostatečně zralý na náročné koordinační pohyby.

Psychický vývoj

V oblasti psychiky dítěte mladšího školního věku hraje významnou roli vstup do školy, kde dochází k ovlivňování myšlení a formování zájmů (Vilímová, 2002). Dochází k příbytku nových vědomostí, k rozvoji představivosti a také paměti (Perič, 2008). Rychtecký a Fialová (2002) dodávají, že u dětí tohoto období je typická nestálost pozornosti a určitá výběrovost. To potvrzuje i Perič (2012) a doplňuje, že dítě nedokáže sledovat dlouhodobý cíl kvůli slabě vyvinuté vůli. Po 4 až 5 minutách se dítě přestává koncentrovat, poté přichází roztěkanost

a útlum. Proto je podle Vilímové (2002) vhodné zařazovat takové činnosti, které nejsou monotónní a stereotypní.

Motorický vývoj

Období mezi 8. až 12. rokem života je podle Periče (2012) nazýváno „zlatým věkem motoriky“ a je považováno za nejvhodnější věk pro motorický rozvoj. Perič (2012) dále říká, že se období mladšího školního věku z hlediska motorického vývoje vyznačuje vysokou a spontánní pohybovou aktivitou. Děti rychle a snadno zvládají nové pohybové dovednosti, které se učí nápodobou (tzv. imitační učení), ale kvůli méně častému opakování jej rychle zapomínají. Watkinson (2010) zdůrazňuje, že je hodně obtížné soustředit se na více nových motorických dovedností najednou, proto je vhodné vybrat a zaměřit se na jednu až dvě.

Sociální vývoj

Sociální vývoj Perič (2012) společně s autory Fialovou a Rychteckým (2000) rozdělují na dvě období. Období spojené se zahájením školní docházky a období kritičnosti. Vstup do školy je pro dítě podle Periče (2012) spojen s postupným obdobím socializace, tedy začleňování do kolektivu spolužáků, při kterém dochází k budování rolí a pozic ve skupině. Mezi dětmi vznikají první silnější kamarádské vztahy.

Konec období mladšího školního věku se označuje fází kritičnosti v hodnocení jevů a podnětů ze sociálního prostředí jako je škola, sportovní klub i rodina. Autorita dospělých se u dětí snižuje, nejčastěji z důvodu přebírání zodpovědnosti za vlastní činnost (Perič, 2012).

2.9.2 Charakteristika staršího školního věku

Období staršího školního věku plynule a pozvolně navazuje na období mladšího školního věku. Podle Vágnerové (2012) je starší školní věk nazýván jako období rané adolescence, které začíná přibližně okolo 11. roku a završuje ho 15. rok života, avšak i zde je značná individuálnost. Adamčák a Nemec (2010) blíže specifikují období u dívek a chlapců. U dívek je to od 10 do 14 roků, u chlapců od 11 až 12 roků do 15 až 16 roků. Dolní věková hranice je mezníkem biologickým, který je charakteristický rychlým tělesným dozráváním. Horní hranicí

je pak sociální a psychický mezník, který je ovlivněn výběrem budoucí profese s duševním dozráváním.

Perič (2012) pak o tomto období mluví jako o období přechodu od dětství k dospělosti s podstatnými biologickými a psychickými změnami, které jsou způsobeny zejména hormonální činností. Starší školní věk je okolo 13. roku doprovázen obdobím bouře, po které na samém konci nastupuje klidnější fáze tohoto období.

Somatický vývoj

V období staršího školního věku je patrný prudký nárůst tělesné výšky a tělesné hmotnosti než v kterémkoliv jiném věkovém období. Značným problémem je fakt, že růst organismu není rovnoměrný, což u dětí po 13. roce života negativně ovlivňuje jejich kvalitu pohybů. Končetiny rostou rychleji než trup a růst do výšky je pak výraznější než do šířky (Perič, 2004). Vágnerová (2005) u obou pohlaví tento růst nazývá jako „růstový spurt". Je zapříčiněn začátkem činnosti pohlavních žláz a jejich zraním. Spurt u dívek vrcholí kolem 11. až 12. roku, u chlapců zaznamenáváme pozdější nástup (hovoříme o dvou letech). Po 15. roku života se růst zpomalí a do popředí se dostává nárůst na hmotnosti, rozvoj svalstva a s tím související nárůst síly. Prudký nárůst organismu pak podle Adamčáka a Nemce (2010) způsobuje rozkolísanost a dočasný pokles energie. K jejímu ustálení dochází až na samém konci tohoto období.

V organismu také dochází k postupnému dozrávání vnitřních orgánů, které jsou však předběhnuty růstem pohybového aparátu. Podstatné tedy je formovat návyky správného držení těla a předcházet tak poruchám hybného aparátu. Na konci tohoto období se začínají objevovat sekundární pohlavní znaky a pozorujeme výraznější sexuální rozdíly mezi dívkami a chlapci (Perič, 2004).

Psychický vývoj

Období rané adolescence patří ve vývoji psychiky mezi ty zásadní. Dochází k rozvoji paměti a abstraktního chápání, zvyšování rychlosti při učení se současným snižováním počtu potřebných opakování. Zvýšená hormonální aktivita dětí v tomto období ovlivňuje vztahy a postoje k sobě samým, ke svému okolí či k opačnému pohlaví. Dítě se osamostatňuje, což umožňuje vytvářet nové vztahy, zaujímat kritické postoje a postupně se odpoutat od rodiny. Ve školním prostředí se pak děti projevují drzostí, negativismem a neposlušností (Fialová

& Rychtecký, 2000). Pro děti staršího školního věku je charakteristická citová labilita, podrážděnost, hledání vlastní identity a smyslu života (Říčan, 2014).

Motorický vývoj

Pozvolný a plynulý vývoj motoriky mladšího školního věku je podle Hájka (2012) u dětí v tomto období narušen. U většiny dětí se projevuje nekoordinovanými až těžkopádnými pohyby. Objevuje se viditelná křečovitost, ztráta plynulosti a přesnosti pohybu. U plnění pohybových úkolů se střídá enormní aktivita, horlivost, jindy laxnost. Pomocí správně vedené a pravidelné pohybové aktivity dochází k eliminaci negativních jevů, které jsou v tomto období patrné.

Na konci staršího školního věku se díky postupnému vyrovnání tělesných proporcí u dívek a chlapců začíná projevovat specificky ženská a mužská motorika. U chlapců převládá nárůst silových schopností, zaostává však plynulost pohybů. Oproti tomu dívky na síle tolik nezískávají, ale jsou schopné ladně a plynule přecházet mezi jednotlivými fázemi pohybu (Hájek, 2012).

Sociální vývoj

Před obdobím staršího školního věku se děti projevují spíše extrovertně, bojovně, charakterizuje je touha po moci, bezohlednost, opozice aj. Především díky změnám v organismu jsou děti v tomto období citlivější, urážlivější, touží po hlubokých emocích, vyhýbají se sociálním kontaktům a uzavírají se do sebe. Současně si utváří vztahy k protějšímu pohlaví a uzavírají s nimi přátelství. Velké riziko autor shledává v napodobování, obdivu svých vzorů, osamostatnění se a tím ve zvyšujícím se riziku sociálně patologických jevů (Perič, 2004).

2.10 Pohybová aktivita dětí školního věku

O potřebě pohybu u dětí málo kdo pochybuje. Děti díky pohybové aktivitě (PA) získávají mnoho informací jak o svém těle, tak i o okolním prostředí. PA je pro ně zdroj emocí a prožitků (Dvořáková, 2009). Kromě pozitivního vlivu na psychický vývoj školou povinného dítěte PA podporuje i zdravý tělesný rozvoj dítěte (Galloway, 2007). Správně dávkované a dostatečné množství PA pomáhá organismu ve vývoji překonat nerovnoměrný tělesný růst

bez negativních následků, jako např. zrychlený růst v období staršího školního věku (Hnízdil, Šavlík, & Chválová, 2005). Dostatečná PA u školáků vede k lepším známkám ve škole, zvýšené sebeúctě a sebevědomí (Shephard, 1997). Mužík (2007) tvrdí, že PA by měla být přirozená součást dětství a dospívání.

Prostředí, ve kterém žijeme, může mít rovněž významný vliv na množství a druh realizované PA. Školáci žijící v menších městech v hornatých oblastech republiky vykazují výrazně vyšší úroveň pohybové aktivity, než děti žijící ve větších městech v rovinatých oblastech (Kudláček, 2015). Co se týče pestrosti nabídky sportovních volnočasových aktivit na vesnicích, stále přetrvává problém s nedostatečnou nabídkou pohybových zájmových kroužků (Vítek, 2008).

Ze studie z roku 2017 je patrné, že nejoblíbenější volnočasovou aktivitou chlapců je sport, u dívek pobyt venku s kamarády. Z celkového pohledu je pořadí následovné: 1. pobyt venku s kamarády, 2. sport a pohybové aktivity a až na 3. místě jsou videohry (Čech, 2017). Přestože mezi nejoblíbenější volnočasové aktivity pořád patří sportovní aktivity a pobyt venku, zvyšuje se i čas strávený doma u obrazovek. V Národní zprávě o pohybové aktivitě českých dětí a mládeže, která zahrnuje všechny dostupné publikované, polopublikované a nepublikované informační zdroje o PA dětí a mládeže z období 2013–2018 se uvádí, že:

- 62 % dětí se ve svém volném čase věnuje organizované PA a sportu,
- jen 27 % dětí a dospívajících se ve svém volném čase věnuje neorganizované PA více než dvě hodiny denně,
- a až 79 % dospívajících tráví svůj volný čas sledováním televize, u počítače nebo s mobilním telefonem, a to více než dvě hodiny každý školní den (Gába et al., 2018).

Detailněji se preferencí pohybových aktivit u dětí zabývá Valach, Frömel, Jakubec, Benešová a Salcman (2017), kteří říkají, že se na předních příčkách u chlapců objevují týmové sporty, individuální sporty a kondiční aktivity. Naopak u dívek jsou oblíbenější sporty individuální, následované týmovými sporty a rytmickými a tanečními aktivitami. Vašíčková (2016) dodává, že děti řadí mezi nejoblíbenější týmové sporty především florbal, hokej, basketbal, volejbal a softball.

V posledních letech dochází k celosvětovému poklesu PA u dětí, adolescentů a dospělých (Haskell et al., 2007). Sigmund, Sigmundová a Ansari (2009) začátek poklesu PA spatřují u dětí po přechodu z mateřských škol na školy základní. Děti v předškolním věku jsou fyzicky aktivnějšími a díky tomu využívají lépe všech zdravotních benefitů, které PA přináší.

Naopak děti školního věku mají díky času strávenému ve škole a nárůstem školních povinností jakými jsou například domácí úkoly výrazně méně PA.

Škola se tedy stává místem, kde dochází k zásadním změnám denního režimu dětí. Nejen že se zde zvyšují rizika oslabení pohybového aparátu vedoucí k nadváze a obezitě, ale také prostředím, které žáka může výrazně pozitivně ovlivnit (Sigmund, Turonová, Sigmundová, & Přidalová, 2008).

Tomkinson a Olds (2007) shledávají kvůli zvyšujícímu se příjmu potravy a nedostatku fyzické aktivity nadváhu a obezitu jako nejzávažnější celosvětový problém v současné době.

Celosvětové úsilí zaměřené na prevenci dětské obezity vedlo k zavedení řady školních intervencí. Jako například studie Sigmunda, Ansari a Sigmundové (2012), která posuzovala, zda zvýšení PA v rámci školního prostředí vede ke zvýšení denní PA a snížení úrovně nadváhy a obezity u dětí ve věku 6 až 9 let. Do studie se zapojily čtyři školy, které byly rozděleny do dvou skupin (intervenční, kontrolní). Obě intervenční školy měly vhodné školní podmínky pro vykonávání PA, a navíc se zúčastnily různých mimoškolních činností zaměřených na PA a zdravý životní styl (sportovní soutěže, programy pohybové aktivity, návyky zdravého stravování aj.). Naproti tomu kontrolní školy byly omezené podmínkami a věnovaly se PA pouze ve vymezených standartních hodinách tělesné výchovy. Hodiny tělesné výchovy, pohybové aktivity o velkých a malých přestávkách, pohybové aktivity ve školní družině hrají významnou roli při snižování nadváhy v tomto věkovém období. Z výsledků studie vyplývá, že přibližně rok po zahájení výzkumu došlo ke snížení míry výskytu nadváhy a obezity dětí z intervenčních škol. Zvýšená PA v prostředí intervenčním měla také pozitivní dopad na PA dětí ve volném čase jak během školních dnů, tak i o víkendech.

Následující studie Oja, Bull, Fogelholm a Martin (2010) popisuje doporučení týkající se minimální PA. Děti a dospívající ve věku 6 až 17 let by měli vykonávat alespoň jednu hodinu fyzické aktivity denně, která by měla obsahovat aerobní aktivity střední intenzity a cviky pro posílení svalového a kosterního aparátu. Mezi obecná doporučení k realizaci PA pro podporu zdraví Sigmundová, Sigmund a Šnoblová (2012) řadí:

- jakákoliv prováděná aktivita je lepší než žádná,
- zdravotní přínosy PA výrazně převažují nad riziky zdravotními,
- zdravotní přínosy PA jsou do určité míry nezávislé na pohlaví, věku, rase a etnickém původu,
- se zvyšující se intenzitou, frekvencí a délkou PA dochází k umocnění zdravotních přínosů.

2.11 Kvantitativní výzkum

Za metody výzkumu považujeme možnosti, postupy, návody k získání i zpracování sociologických poznatků (Sociologická encyklopedie, 2020). Kvalita získaných informací pak závisí na skutečnosti, zda jsou použity objektivní metody výzkumu a také zda jsou použity přiměřeně k dané situaci. Mezi základní metody kvantitativního výzkumu řadíme pozorování, dotazování a experiment (Surynek, Komárková, & Kašpárková, 2001).

Za nejčastěji aplikovanou cestu k zisku výzkumných dat je pokládána metoda dotazování. Tato metoda je založena na shromažďování informací od dotazovaných (respondentů) na základě výpovědí v rozhovorech nebo písemně předložených otázek (Průcha, 2014). Simová (2005) a Reichel (2009) upřesňují, že podstatou dotazování je kladení otázek, které probíhá na základě přímé a nepřímé komunikace s respondentem.

Mezi základní formy dotazování patří:

- osobní - přímý kontakt mezi respondentem a tazatelem,
- neosobní - zprostředkováno pomocí média,
- písemné - nositel informace je tištěný papír, který je zaslán respondentovi poštou,
- telefonické - na základě hlasového kontaktu mezi respondentem a tazatelem,
- webové nebo internetové - výzkum je zprostředkován a prováděn pomocí internetu (Parasuraman, Grewal, & Krishnan, 2007; Surynek et al., 2001).

2.11.1 Anketa

Zbořil (1998) anketu definuje jako druh zjišťování, při kterém výběr dotazovaných osob není řízen objektivními hledisky a jde tedy často o tzv. samovýběr.

Anketa se považuje za jednu z technik dotazování sociologického výzkumu, která je využívána zejména tam, kde je potřeba rychle shromáždit údaje od velkého počtu osob. Je založena na písemném sběru informací a následném vyhodnocení dat (Geist, 1992). Zjednodušeně se jedná o jakékoliv šetření a hledání informací, které by badateli mohlo pomoci odpovědět na určitý problém (Boudon, Besnard, Cherkaoui, & Lécuyer, 2004).

Anketa je jistou variantou dotazníku, který je vnímán jako nástroj pro sběr dat. Může být využit pro standardizované výběrové šetření, ale také pro anketní šetření. Hlavní rozdíl mezi dotazníkem a anketou spočívá v tom, že dotazník má jasně vymezen výběr respondentů a obrací se přímo na konkrétní osoby či skupiny. Oproti tomu anketa je ve výběru respondentů volnější,

zasahuje část populace předem neidentifikovatelných lidí. Respondenti sami rozhodují, zda se zúčastní, či nikoliv. To však může být značným limitem. Badatel nemá zpravidla prostředky, jak přimět oslovené k tomu, aby mu anketu vyplnili a odevzdali (Zich, 2004). Nízká návratnost vyplněných anketních lístků snižuje možnost využít poznatky ke skutečně vědeckým účelům. Na anketu často odpovídají pouze lidé, které téma zaujme a mohou tak svým stanoviskem prosadit určitý názor (Pelikán, 2011). Dále podle Zicha (2004) se do ankety zapojují lidé s vyšším vzděláním, s pravidelným režimem dne a smyslem pro zodpovědnost. Pro úspěch každého anketního šetření je nezbytná ochota respondentů spolupracovat, kterou může zvýšit správná motivace v úvodní části ankety a zajistit tak větší návratnost (Chráska, 2007).

Při konstrukci ankety dbáme na to, aby anketa byla jasná a srozumitelná všem respondentům, zjišťovala jen nezbytné údaje, formulovala jednotlivé otázky jednoznačně a získaná data poté bylo možno jednoduše třídit a zpracovávat. Důležité je zvláště u anket rozesílaných poštou, aby obsahovaly jasné pokyny k vyplňování (Chráska, 2007).

Po sestavení ankety nastává fáze tzv. předvýzkumu. Cílem předvýzkumu je zjistit, zda výzkumný nástroj funguje a jak funguje (Gavora, 2010). Zda vyplnění ankety nezabere mnoho času, zda není příliš náročná, zda jsou anketní otázky pro respondenty srozumitelné a zda přináší opravdu to, co chceme výzkumem zjistit. Pomocí předvýzkumu ověřujeme validitu a reliabilitu ankety (Skutil, 2011).

Validita je schopnost výzkumného nástroje zjišťovat to, co zjišťovat má, tj. schopnost získávat taková data, která vypovídají o tom, co předpokládáme, že měříme. Jedná se o nejdůležitější vlastnost výzkumného nástroje (Ferjenčík, 2010; Walker, 2013). Stupeň přesnosti, spolehlivosti, s jakou jsme dosáhli změření určité vlastnosti, označuje jako reliabilita. To znamená, že reliabilní data, jsou taková, která se vyznačují vysokým stupněm shody s realitou (Zich, 2004).

Anketa má stejně jako každá další výzkumná metoda své výhody a nevýhody. Za výhody se považuje:

- jednoduchá a rychlá administrace,
- zasažení většího počtu respondentů,
- získání značného množství dat,
- časová a finanční nenáročnost,
- anonymita respondentů (Skutil, 2011).

Mezi nevýhody řadíme:

- snížená kontrola kdo anketu skutečně vyplnil,
- nekontrolovatelnost podmínek a rušivých vlivů,
- nižší návratnost,
- možnost zkreslení odpovědí žádoucím směrem,
- přesnost vymezených otázek a striktnost variant odpovědí (Skutil, 2011).

3 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem práce je analyzovat názory na problematiku zařazení softballu a jeho modifikací do výuky tělesné výchovy.

3.2 Dílčí cíle

- Sestavit anketu.
- Provést pretest na základních školách.
- Provést vlastní anketní šetření na vybraných základních školách.
- Analyzovat a syntetizovat získaná data.

3.3 Výzkumné otázky

1. Zařazují učitelé softball pravidelně do výuky, a jak často ho zařazují do výuky?
2. Na kolika dotázaných základních školách se vyučuje softball?
3. Z jakých důvodů se softball nevyučuje na školách?
4. Mají školy vhodné zázemí a dostatečné vybavení k výuce softballu?

4 METODIKA

4.1 Výzkumný soubor

Základním souborem pro výzkum byli učitelé tělesné výchovy na základních školách. Pro výzkumné šetření byly vybrány základní školy z okresu Uherské Hradiště. Výzkumné šetření proběhlo v měsíci březnu letošního roku. Učitelé všech škol byli seznámeni s účelem šetření a pro větší objektivitu ujištěni o anonymitě ankety.

Zkoumaný vzorek celkově čítá 49 učitelů, z čeho bylo 28 (57,1 %) žen a 21 (42,9 %) mužů.

Téměř třetina respondentů (32,7 %) byla ve věku mezi 40 až 49 lety. Následovala je skupina respondentů ve věku mezi 30 až 39 lety (26,5 %) a mezi 50 až 59 lety (18,4 %) (Obrázek 8).

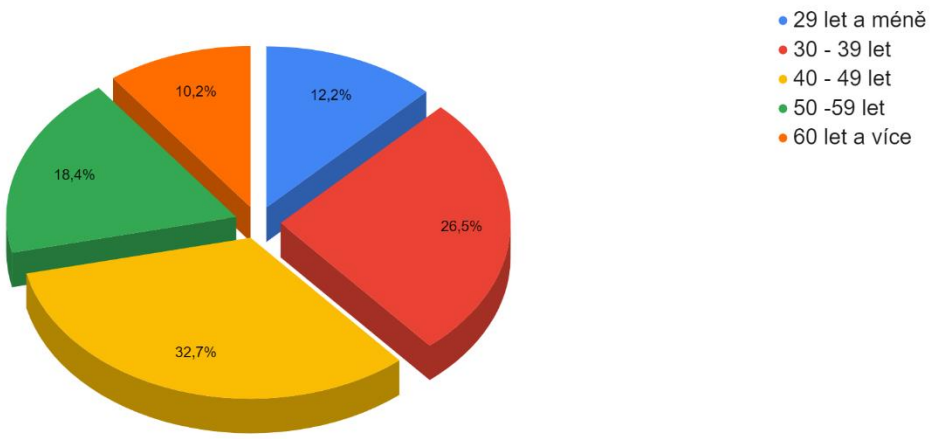

Obrázek 8. Věk respondentů

Do výzkumného šetření se zapojilo celkem 32 základních škol (to činí 78 %) ze 41 oslovených škol.

Nejčastější aprobace respondentů je „učitelství tělesné výchovy“ (46,9 %), dále „učitelství pro první stupeň“ (26,5 %) a až 26,5 % respondentů nemá vzdělání zaměřené na výuku tělesné výchovy.

Necelá polovina respondentů (40,8 %) vyučuje na druhém stupni základní školy, necelá třetina (30,6 %) na prvním stupni (Obrázek 9).

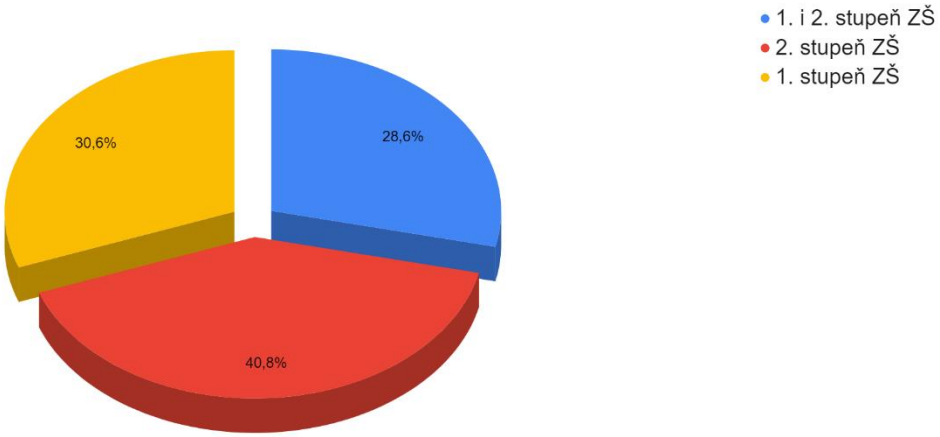

Obrázek 9. Stupeň, na kterém respondenti vyučují

Co se týče pedagogické praxe s výukou tělesné výchovy (TV) nejvíce dotazovaných (38,8 %) uvedlo, že má mezi 10 až 19 lety praxe. Téměř třetina oslovených (30,6 %) má více než 20leté zkušenosti s výukou tělesné výchovy (Obrázek 10).

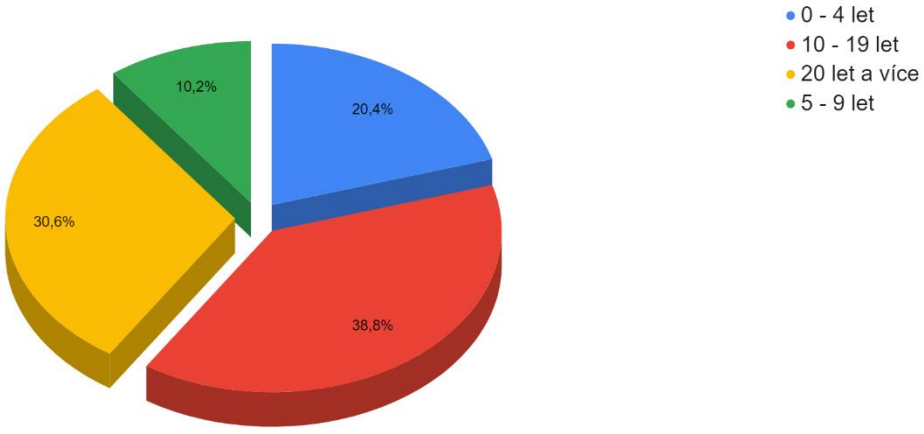

Obrázek 10. Délka pedagogické praxe s výukou TV

4.2 Anketní šetření

Ve výzkumu byla jako hlavní výzkumná metoda použita anketa, pomocí které bylo možno zjistit potřebné informace od většího počtu respondentů.

Anketa se skládala ze dvou částí. První část zjišťovala obecná data, která přibližují informace o respondentovi. Tyto data nám umožňují zjistit věk a pohlaví respondentů, aprobaci, délku pedagogické praxe s výukou TV a stupeň, na kterém vyučují. Druhá část ankety se zabývala konkrétněji softballem a výukou softballu na školách. Dále zda mají školy potřebné vybavení, dostatečné prostory pro výuku softballu, zda je softball oblíbeným sportem u dětí aj.

Anketu tvořilo 36 otázek. Z toho 18 otázek bylo společných pro všechny respondenty. Rozřazovacím prvkem anketního šetření byla otázka, která zjišťovala, zda oslovení učitelé vyučují v TV softball nebo jednodušší verzi pro děti Tball či Bball. Na základě toho se anketa ubírala dvěma různými směry. První linie obsahovala 9 společných otázek a 5 otázek týkajících se učitelů, kteří odpověděli kladně na otázku, že zařazují softball a jeho modifikace Tball či Bball do svých hodin TV. Druhá linie obsahovala 9 společných otázek a 4 otázky týkající se učitelů, kteří odpověděli, že softball, Tball, Bball do svých hodin nezařazují. V tomto případě bylo důležité zjistit, proč se tomu tak děje.

Anketa obsahovala jak otevřené otázky (č. 3, 23, 36), tak polouzavřené (otázky č. 4, 10, 24) a také otázky uzavřené (č. 1–2, 5–9, 11–22, 25–35).

Z důvodu lepší výpovědi respondentů se jednalo o anketu anonymní. Sestavena byla na základě vytyčených cílů a formulována tak, aby respondenty neodradila svým rozsahem již předem. Odhadovaná délka pro vyplnění ankety činila 5 minut. Celá anketa je uvedena v příloze.

Po vytvoření ankety proběhl předvýzkum (pretest). Anketa byla předložena v elektronické podobě a poslána 10 vybraným učitelům tělesné výchovy v okrese Uherské Hradiště. Cílem pretestu bylo zjistit časovou náročnost ankety, zda jsou kladené otázky správně formulovány a srozumitelné respondentům. Na základě zpětné vazby jsem upravila, přeformulovala otázky a finální verzi následně rozeslána vybraným základním školám v okrese Uherské Hradiště.

4.3 Postup při sběru dat

Anketa byla zpracována pomocí Google Fomrs do elektronické podoby a zavěšena na webové stránky (https://forms.gle/Lt87x2qU8FVSP6k89). Následně jsem oslovila jednotlivé základní školy pomocí emailu, s přiloženým odkazem, kde bylo anketu možné vyplnit. Email dále obsahoval poučení ze strany autora ve věci anonymity respondentů, základní instrukce k vyplnění ankety společně s prosbou o vyplnění ankety. Anketa byla rozeslána 41 vybraným základním školám v okrese Uherské Hradiště. Dále byl objasněn cíl výzkumu a záměr zpracování výsledků. Na sběr dat byly vymezeny 3 týdny tj. 1. 3. 2021 – 22. 3. 2021. Za tuto dobu se mi v elektronické podobě podařilo získat 49 kompletně vyplněných anket. Ze 41 škol, které se zapojily do anketního šetření, anketu vyplnilo celkem 49 učitelů ze 103. Návratnost ankety od učitelů byla 47,6 %. Všechny anketní dotazníky byly kompletně vyplněny, což přisuzuji elektronické podobě ankety, ve které je možno zadat povinné otázky, které zaručují odpovědi na každou otázku.

4.4 Statistická analýza dat

Data získaná z ankety byla zpracována softwarovým programem Microsoft Office Excel 2016 a pomocí aplikace Google Forms. Pro zpracování dat byla použita deskriptivní statistika (aritmetický průměr, procentuální vyjádření hodnot a absolutní četnost). Pro přehlednější zpracování dat byly použity grafy.

4.5 Analýza odborné literatury

Veškeré analyzované dokumenty, ze kterých jsem ve své práci vycházela, byly písemného charakteru. Jednalo se především o dokumenty sekundárního charakteru (knihy, časopisy, internet aj.). K získání potřebných teoretických poznatků jsem čerpala z následujících zdrojů:

- Vědecká knihovna v Olomouci,
- Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherském Hradišti,
- Ústřední knihovna Univerzity Palackého a její pobočka na Fakultě tělesné kultury,
- Elektronické informační databáze Univerzity Palackého.

Všechny použité zdroje jsou uvedeny v referenčním seznamu diplomové práce.

5 VÝSLEDKY

5.1 Společné otázky

Při dotazování respondentů, zda se setkali při studiu na vysoké škole se softballem, bylo zjištěno, že téměř polovina respondentů (46,9 %) má tuto zkušenost.

Z výpovědí a z obrázku je zřejmé, že pouze 2 % oslovených respondentů mají zkušenosti jako aktivní hráči softballu (Obrázek 11).

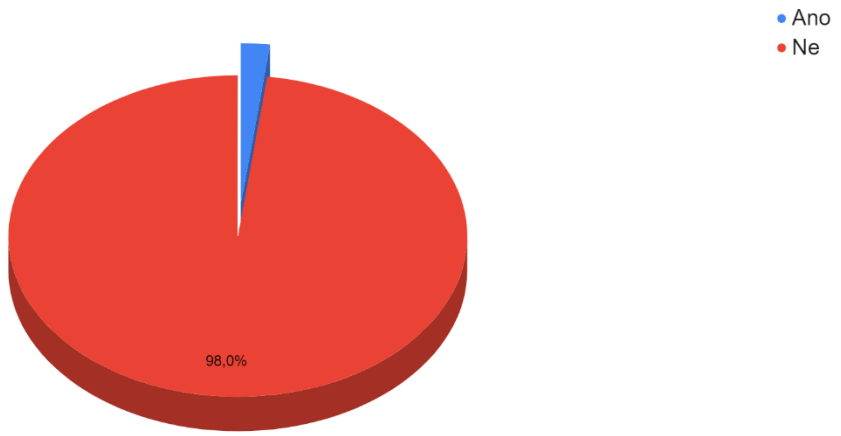

Obrázek 11. Aktivní hráči softballu

Obrázky (12 a 13) uvedené níže ukazují, jakou materiálovou výbavu mají školy, které softball zapojují do výuky tělesné výchovy a které ne. Školy nevyučující softball disponují velmi malou nebo vůbec žádnou materiální výbavou, školy zapojující softball mají naprosto dostatečnou výbavu. Pro své žáky mají připraveny nejčastěji pálky (17), softballové rukavice (16) a míče (15). Nejméně zastoupeným vybavením jsou helmy (7), což by se dle mého názoru mělo určitě zlepšit kvůli vyšší bezpečnosti dětí.

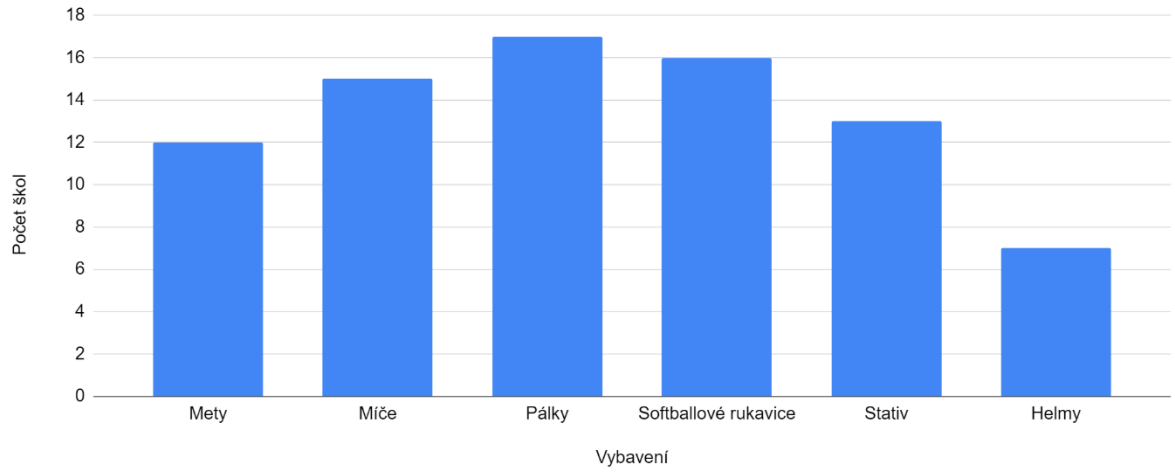

Obrázek 12. Materiální vybavení škol, které vyučují softball

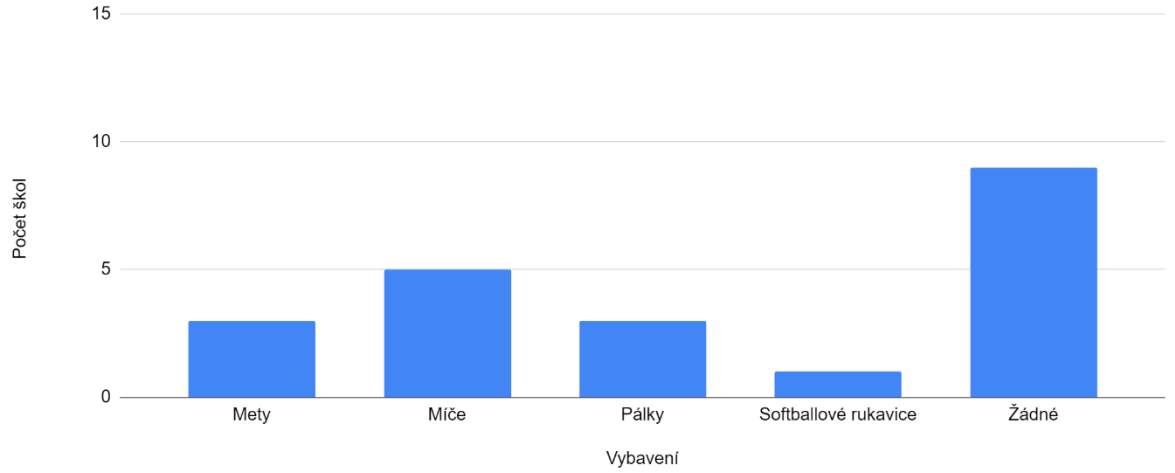

Obrázek 13. Materiální vybavení škol nezařazující softball do výuky

Na devátou otázku, zda „Vyučujete v TV softball nebo jeho jednodušší verzi pro děti Tball či Bball?“ odpovědělo kladně až dvě třetiny (65,3 %) respondentů. Přibližně třetina (34,7 %) tedy softball nebo jeho jednodušší verzi pro děti nevyučuje vůbec. Je tedy zřejmé, že se softball a jeho modifikace vyučuje na 17 školách (53,1 % z celkově dotázaných škol) a 15 škol (46,9 % z celkově dotázaných škol) hru vůbec do výuky nezařazuje.

Až 84,4 % škol (27) odpovědělo, že má adekvátní prostory na výuku softballu a jeho jednodušších variant. Pouze 15,6 % škol uvedlo, že nemá tyto podmínky. Z celkového počtu 32 škol se tedy jedná o 5 škol, které nedisponují dostatečnými prostory (Obrázek 14).

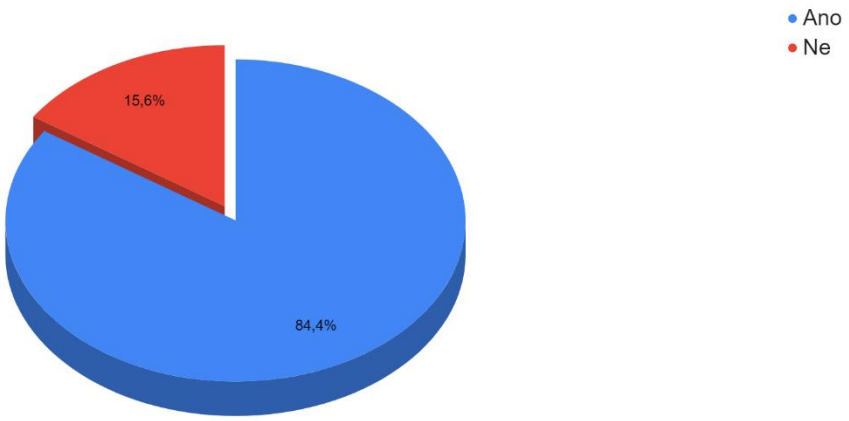

Obrázek 14. Vhodné prostory k výuce softballu, Tballu, Bballu na školách

Na obrázcích (15 a 16) můžeme vidět, že více jak na čtyřech pětinách škol (87,5 %) není sportovní kroužek se zaměřením na softball a jeho jednodušší varianty a pouze 5 škol (15,6 %) se zúčastňuje softballových turnajů.

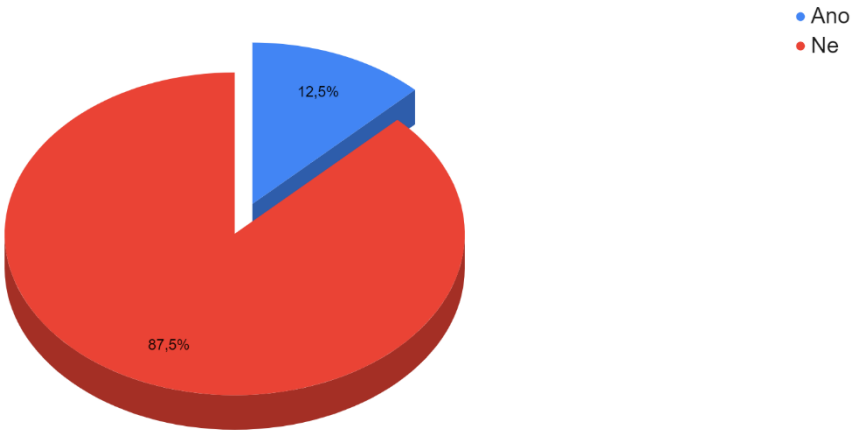

Obrázek 15. Procentuální zastoupení kroužků softballu, Tballu, Bballu na školách

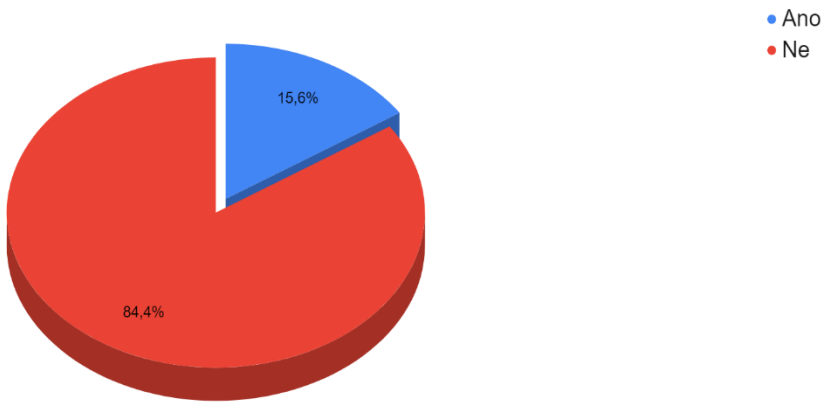

Obrázek 16. Účast škol na turnajích v softballu, Tballu, Bballu

Ze zjištěných údajů na otázku „Znáte projekt Školská softballová liga?“ vyplývá, že odpovědělo 40,8 % respondentů kladně, 59,2 % záporně. Přes 71 procent (přesněji 71,4 %) respondentů zná softballový klub Snails Kunovice a až 89,8 % z nich by uvítalo, kdyby k nim do školy dorazil aktivní člen softballového klubu a předvedl vzorovou hodinu zaměřenou na softball, Tball, Bball. Rovněž drtivá většina respondentů (79,6 %) si dokáže představit spolupráci s tímto klubem.

Na otázku otevřeného typu „Jak by spolupráce s klubem podle Vás mohla vypadat?“ respondenti odpověděli následovně (výběr nejzajímavějších a nejkomplexnějších odpovědí):

- „Vzorové hodiny pro žáky, nábor nadaných dětí pro profesionální soutěž“.
- „Sportovní den na softballovém hřišti v Kunovicích“.
- „Návštěva areálu a zkouška hry“.
- „Návštěva zápasů v rámci hodiny tělesné výchovy“.
- „Návštěva školy zástupci klubu, návštěva klubu školou s možností zahrát si s profesionálními hráči/hráčkami“.
- „Možnost zapůjčení vybavení“.
- „Trénink s trenérem, což by mohlo motivovat děti k tomuto sportu“.
- „Podobně, jak už probíhá - jednou za čas přijde do školy člen klubu Snails Kunovice a nastíní, jak by mohla vzorová hodina vypadat“.

5.2 Respondenti, kteří vyučují softball

Třetina respondentů (33,3 %) upřednostňuje při hledání informací o softballu internet, další třetina (rovněž 33,3 %) čerpá poznatky, jak vyučovat softball, případně jeho jednoduší varianty od svých zkušenějších kolegů (Obrázek 17).

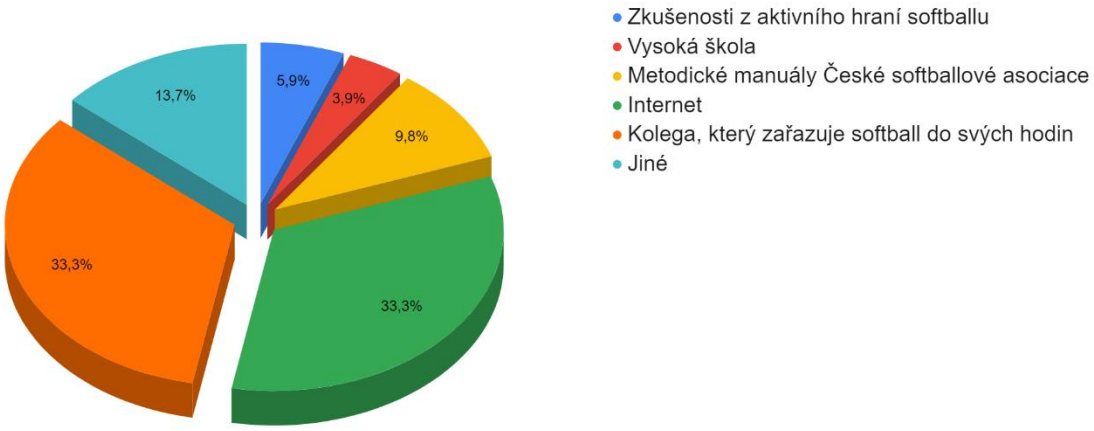

Obrázek 17. Zdroj inspirace pro výuku softballu

Na otázku „Je softball, Tball, Bball oblíbeným sportem u dětí?“ drtivá většina respondentů (93,8 %) odpověděla, že je oblíbený jak u chlapců, tak i u dívek (Obrázek 18).

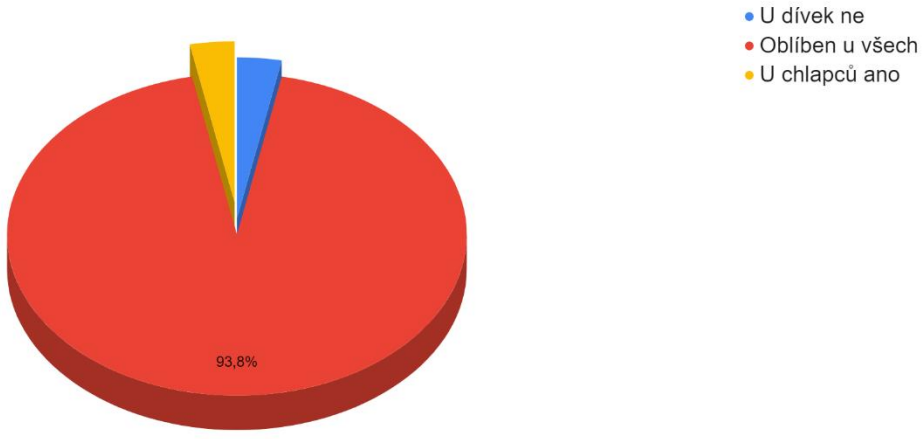

Obrázek 18. Oblíbenost softballu, Tballu, Bballu u dětí

34,4 % respondentů zařazuje softball jako náplň výuky jednou až dvakrát měsíčně. Stejný počet respondentů uvedl, že softball vyučuje podle toho „jak jim to vyhovuje“. Čtvrtina odpověděla, že ho vyučuje pouze jednou za pololetí (Obrázek 19).

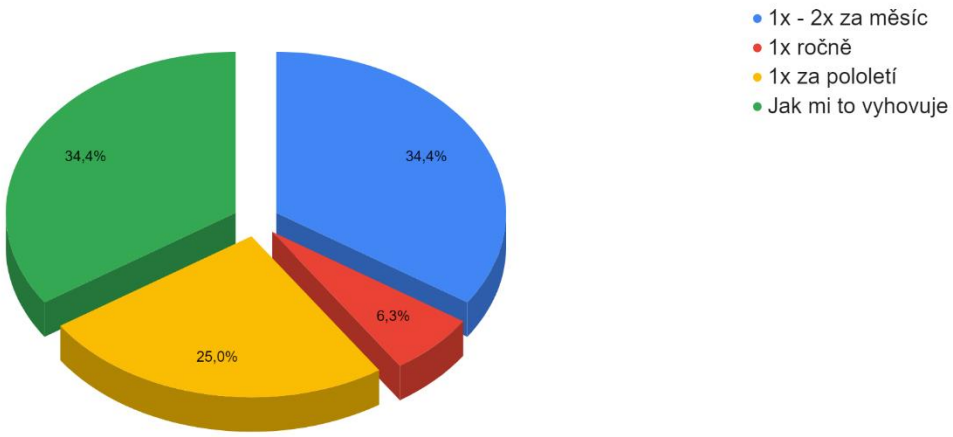

Obrázek 19. Četnost zařazení softballu, Tballu, Bballu do hodin TV

Konkrétně se více než polovina respondentů při výuce věnuje nácviku chytání a házení míče (po 30,3 %). Další frekventovanou odpovědí respondentů je nácvik pálení (21,1 %), 9,2 % dotázaných se ve svých hodinách tělesné výchovy věnuje pouze hře samotné a pouze 2,6 % respondentů se herním činnostem jednotlivce nevěnují vůbec (Obrázek 20).

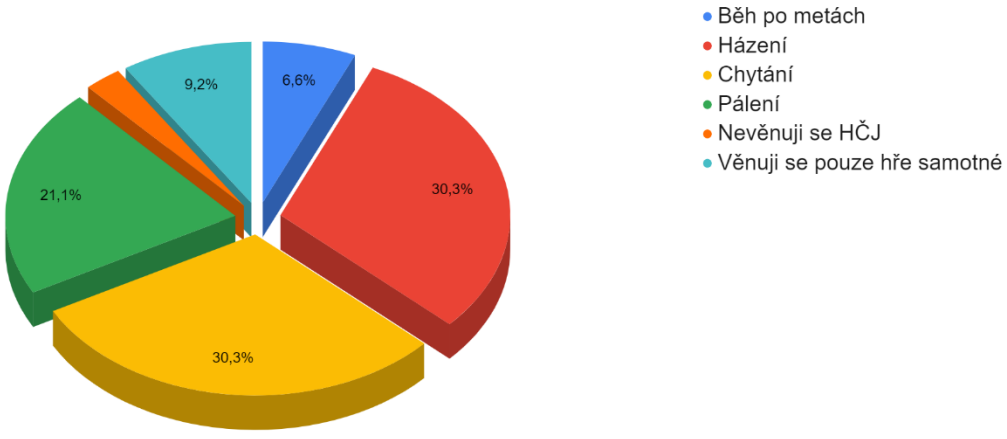

Obrázek 20. Zapojení herních činností jednotlivce do výuky

Ze všech herních činností mají děti největší problém s chytáním míče (47,8 %), následuje odpalování míče (19,6 %), házení (17,4 %) a na konec pravidla samotné hry (15,2 %) (Obrázek 21).

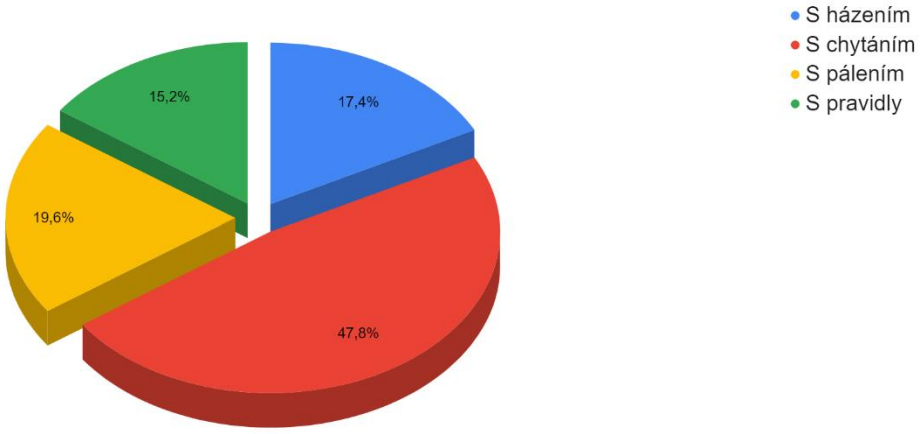

Obrázek 21. Procentuální zastoupení herních činností, které činí dětem největší problém

5.3 Respondenti, kteří nevyučují softball

Oslovení respondenti nevyučující softball a jeho varianty (34,7 %), uvedli jako hlavní důvod nedostatek potřebného vybavení pro tento sport (až 65 %). Další důvod nezařazení softballu do výuky respondenti uvedli neznalost softballu jako sportu (15 %) a neznalost softballových pravidel (10 %) (Obrázek 22).

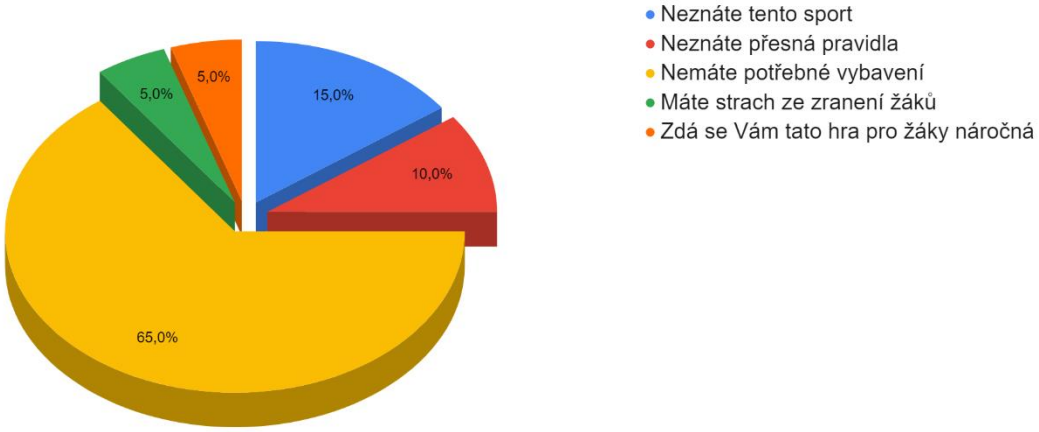

Obrázek 22. Důvod nezařazení softballu, Tballu, Bballu do výuky

Na další otázku „Kdybyste měl/a metodický materiál k výuce softballu, Tballu, Bballu, zařadil/a byste tento sport do výuky?“ více než dvě třetiny respondentů (76,5 %), kteří nevyučují softball, odpovědělo kladně a 23,5 % z nich o něj nemá žádný zájem. Stejný počet respondentů (76,5 %), kteří softball na školách nevyučují, by chtělo v případě poskytnutí softballové výbavy zařadit tento sport do výuky tělesné výchovy. O absolvování vzdělávacího semináře zaměřeného na softball by měla zájem o něco více než polovina (52,9 %) respondentů.

6 DISKUZE

Cílem práce bylo získat a analyzovat data o výuce softballu nebo jeho jednodušších forem (Tball a Bball) na vybraných základních školách v okrese Uherské Hradiště. Kromě obecných informací (pohlaví, věk, délka pedagogické praxe a jiné) bylo dále cílem zjistit, kolik procent oslovených učitelů a škol zařazuje do výuky tělesné výchovy softball, jak často ho vyučují a vypátrat důvody proč ho nevyučují. Popsat, kterým herním činnostem se učitelé při výuce nejvíce věnují a které herní činnosti představují největší překážky u dětí. Stanovit úroveň prostorových podmínek a materiálního vybavení škol k výuce softballu, znalosti učitelů a jejich zdroje čerpání informací o tomto sportu. V neposlední řadě bylo cílem zjistit zájem o softball jako takový, účast škol na turnajích v softballu, eventuálně ochotu spolupracovat s lokálním softballovým klubem Snails Kunovice a zúčastnit se odborného semináře na téma metodika softballu.

Vyučovat softball v hodinách tělesné výchovy rozhodně má smysl. Četné studie potvrzují jeho pozitivní účinky na zdraví dětí. Indonéská studie ukazuje na fakt, že se softball a jeho modifikované podoby osvědčily při zlepšování fyzické zdatnosti žáků základních škol a to i tam, kde tradiční pohybové hry selhaly (Anwar, Budiono, & Pamot, 2019). V americké studii u dětí ve věku 8 až 12 let pomohl softball jako jeden ze sportů zařazených do cvičebního programu, zredukovat tělesnou hmotnost u dětí s nadváhou, zvýšit jejich pohybovou aktivitu a snížit čas trávený sledováním televize (Wright, Giger, Norris, & Suro, 2013). Podobné výsledky byly dosaženy i v půlročním cvičebním programu zaměřeného na redukci tělesné hmotnosti u 60 amerických dětí mexického původu ve věku mezi 10 až 14 lety (Johnston et al., 2007).

Na základě provedeného výzkumného šetření z první části otázek vyplynulo, že větší procento anket se vrátilo od žen než od mužů. Žen bylo 28 (57,1%) a mužů 21 (42,9 %). Důvodem by mohlo podle Havlíka (1995) být, že ženy jsou pečlivější a zodpovědnější než muži.

Nejfrekventovanější věková kategorie, která se do ankety zapojila, byla ve věku mezi 40 až 49 lety (32,7 %). Druhou nejpočetnější skupinou zapojenou do ankety byli respondenti ve věku mezi 30 až 39 lety (26,5 %). Nejméně odpovědělo respondentů, kteří byli ve věkovém rozmezí 29 let a méně a 60 let a více.

Jak již název práce napovídá, všichni účastníci výzkumného šetření byli ze základních škol v okrese Uherské Hradiště. Celkem bylo osloveno 41 škol, z nichž se do anketního šetření zapojilo 32 škol (78 %).

Necelá polovina respondentů (40,8 %) vyučuje na druhém stupni základní školy, nasvědčuje tomu také to, že se do výzkumu zapojilo nejvíce respondentů s aprobací „tělesná výchova“, celkem jich bylo 23 (46,9 %). Necelá třetina respondentů se specializuje na první stupeň (30,6 %), čemuž odpovídá také vystudovaná aprobace „učitelství pro první stupeň na základní škole“ (26,5 %). Podobně zastoupena byla i poslední skupina respondentů, kteří vyučují jak na prvním, tak na druhém stupni základní školy (28,6 %). Zajímavé je, že 26,5 % učitelů nemá vzdělání zaměřené na výuku tělesné výchovy. Do této skupiny nejčastěji patří učitelé anglického jazyka, zeměpisu, občanské výchovy a přírodopisu.

Z celkového počtu 49 respondentů bylo 38,8 % respondentů, jenž má 10 až 19 let pedagogické praxe s výukou tělesné výchovy. Poté se do ankety zapojili učitelé, kteří pracují 20 let a více ve školství, a to 30,6 %. Následovali je začínající respondenti s krátkou praxí 0 až 4 let (20,4 %) a nejméně bylo respondentů s 5 až 9 letou praxí (10,2 %).

Druhá část ankety se zabývala konkrétněji softballem a výukou softballu a jeho modifikací Tballu a Bballu. Otázky v této části byly kladeny tak, abych zjistila nejkomplexnější povědomí o výuce softballu na školách a vhodných podmínkách pro tento sport.

S ohledem na fakt, že softball není typickým a populárním sportem v Evropě (Parker, 2019) není překvapením, že 46,9 % škol v okrese Uherské Hradiště nemá potřebné materiální vybavení na tento sport, i přestože více než čtyři pětiny škol (84,4 %) má adekvátní prostorové podmínky. Co se týče materiálního vybavení, obdobně skromné podmínky panují i na chorvatských školách (Mandić & Horvatin-Fučkar, 2019). Vzhledem k výše uvedenému není divu, že na drtivé většině škol (87,5 %) není kroužek softballu. S ohledem na ne moc velkou popularitu softbalu v Evropě, není ani překvapivým faktem, že se pouze necelá polovina učitelů setkala se softballem během studia na vysoké škole a pouze 1 z respondentů má zkušenost jako aktivní hráč softballu.

Součástí výzkumného šetření, bylo několik otázek týkajících se regionálního softballového klubu Snails Kunovice. 71,4 % respondentů odpovědělo, že tento klub znají. Snails Kunovice pořádá turnaje pro děti pod názvem Slovácká softballová liga, která spadá pod celorepublikový projekt České softballové asociace, Školská softballová liga (Snails Kunovice, 2021c). Ze zjištěných údajů vyplývá, že 40,8 % respondentů zná tento projekt

a 59,2 % ne. Také pouze 5 škol (15,6 %) se softballových, Tballových, Bballových turnajů zúčastňuje, zatímco zbylých 27 škol (84,4 %) ne.

Stěžejním zjištěním byl vysoký zájem respondentů o návštěvu školy aktivním členem klubu (89,8 %), který by předvedl vzorovou hodinu zaměřenou na softball, Tball, Bball. Dalším zajímavým přínosem práce je fakt, že by si respondenti dokázali představit spolupráci se softballovým klubem, a to více jak ze třech čtvrtin dotázaných (79,6 %). Ukázková hodina, sportovní den na softballovém hřišti, návštěva areálu, zkouška hry, možnost zapůjčení vybavení pro hru, aj. Takové jsou představy respondentů o spolupráci školy s klubem.

Rozřazovací otázka „Vyučujete v TV softball nebo jeho jednodušší verzi pro děti Tball či Bball?“ rozdělila respondenty na dvě skupiny podle zvolené odpovědi. 65,3 % kladných odpovědí, tj. 32 respondentů potvrdilo, že softball či jeho jednodušší modifikace začleňují do svých hodin tělesné výchovy. 17 respondentů (34,7 %) pak odpovědělo, že náplní jejich výuky softball, Tball, Bball není. Na základě výše zmíněného zjištění bylo specifikováno 5 otázek pro vyučující respondenty a 4 otázky pro respondenty nezačleňující softball do svých hodin tělesné výchovy.

Respondenti aplikující softball či jeho jednodušší formy do hodin tělesné výchovy se nejvíce inspirují na internetu. Tuto možnost využívá až třetina dotázaných (33,3%), další třetina (rovněž 33,3 %) čerpá poznatky, jak vyučovat softball, případně jeho jednoduší varianty od svých zkušenějších kolegů. 13,7 % dotázaných vybralo možnost jiné, kde konkrétněji popsalo, co jim nejvíce pomáhá při výuce této sportovní hry. Nejčastější odpovědí bylo:

- „Aktivní účast a zkušenosti ze Školské softballové ligy“.
- „Školení od softballových odborníků z Kunovic“.
- „Informace ze školení“.
- „Vlastní invence a úprava pravidel“.

Z anketního šetření vyplývá, že je softball oblíbený téměř u všech dětí (93,8 %) bez rozdílů na pohlaví. Studie na polských adolescentech ukazuje, že softball patří mezi méně oblíbené sporty (Křen, Kudláček, Wąsowicz, Groffik, & Frömel, 2012), na rozdíl od Spojených států amerických, kde softball patří mezi nejoblíbenější sporty na školách a u rekreačních sportovců (Brian, Ward, Goodway, & Sutherland, 2014; Nachtigal, Kim, Lee, Seidler, & Stocz, 2016). Vzhledem k vysoké oblíbenosti softballu u dětí není nikterak překvapující jeho pravidelné začlenění jednou až dvakrát za měsíc (34,4 %) do hodin tělesné výchovy.

Dále respondenti odpověděli, že zařazují softball do výuky podle toho, „jak jim to vyhovuje“ (34,4 %). Menší skupina respondentů (25 %) se pak věnuje softballu jedenkrát za pololetí.

Softball není pouze jen o hře samotné. Důležitou součástí softballu jsou herní činnosti jednotlivce, které je vhodné zapojovat v rámci výuky tělesné výchovy (Süss, 1993). Z výsledků vyplývá, že pouze 9,2 % respondentů se věnuje pouze hře samotné, ale daleko větší část respondentů zařazuje do výuky nácvik jednotlivých herních činností jednotlivce. Z praxe víme a takřka polovina respondentů potvrzuje, že největším problémem u dětí je dovednost chytání (47,8 %). Proto se také respondenti nejčastěji věnují nácviku herních činností, chytání a házení. Obě tyto činnosti mají stejné procentuální zastoupení, a to 30,3 %. Druhá polovina respondentů uvedla, že další problémovou herní činností je pálení (19,6 %), házení (17,7 %) a také zmínili, že děti mají problém s pravidly hry (15,2 %). V hodinách tělesné výchovy dále respondenti zařazují pálení (21,1 %) a nejméně času je věnováno běhu po metách (6,6 %).

Následující řádky diskuze jsou věnovány respondentům, kteří nezařazují softball do hodin tělesné výchovy (otázka dvacet čtyři a dále). Z výsledků anketního šetření vyplývá, že softball a jeho modifikace nezačleňuje do výuky 34,7 % vyučujících. Mou snahou bylo také zjistit, co je překážkou nezařazení tohoto sportu do hodin tělesné výchovy. Dále jsem zjišťovala, zda by v případě poskytnutí podpory softball zahrnuli do svých hodin. Jako zásadní důvod nezařazení softballu do svých hodin respondenti uvedli nedostatek potřebného vybavení pro tento sport, a to až z 65 %. Další vliv na to má neznalost softballu jako sportu (15 %) a neznalost jeho přesných pravidel (10 %). Zbylých 10 % respondentů uvedlo, že mají strach ze zranění žáků nebo se jim hra pro žáky zdá být náročná. Důležitým zjištěním bylo, že v případě poskytnutí podpory v podobě metodického materiálu k výuce softballu, Tballu a Bballu by až 76,5 % respondentů hru zařadilo do své výuky. Na což navazuje i další výsledek z výzkumného šetření, a to že v případě poskytnutí vhodného softballového materiálního vybavení by 76,5 % respondentů motivovalo k zapojení softballu do hodin tělesné výchovy. O absolvování vzdělávacího semináře zaměřeného na softball projevila více než polovina respondentů zájem (52,9 %) a méně než polovina (47,1 %) o tuto podporu neprojevila zájem.

Za největší klad práce považuji praktickou možnost navázání spolupráce na úrovni zainteresovaných škol o vzorovou hodinu softballu a softballového klubu Snails Kunovice. Za největší limity práce považuji nižší návratnost ankety od respondentů (47,6 %) a neumožnění osobní návštěvy škol z důvodu aktuální pandemické situace.

7 ZÁVĚRY

Hlavním cílem práce bylo analyzovat názory na problematiku zařazení softballu a jeho modifikací do výuky tělesné výchovy. V této kapitole si zodpovíme stanovené výzkumné otázky na základě zpracovaných údajů z anketního šetření.

Výzkumná otázka č. 1: Zařazují učitelé softball pravidelně do výuky, a jak často ho zařazují do výuky? 65,3 % respondentů (32 ze 49) zařazuje do výuky tělesné výchovy softball nebo jeho jednodušší varianty. Dále 11 respondentů (34,4 %) z 32, kteří vyučují softball, zařazují softball nebo jeho jednodušší varianty do výuky podle toho, „jak jim to vyhovuje“, 11 (34,4 %) jednou až dvakrát měsíčně, 8 (25 %) jednou za pololetí a 2 (6,3 %) jednou za školní rok.

Výzkumná otázka č. 2: Na kolika dotázaných školách se vyučuje softball? Celkem na 17 školách z 32, které se zapojily do anketního šetření, se vyučuje softball v rámci tělesné výchovy. Na 15 školách se tento sport nevyučuje.

Výzkumná otázka č. 3: Z jakých důvodů se softball nevyučuje na školách? Na školách se softball a jeho jednodušší varianty nevyučují hlavně z důvodu skromné nebo žádné materiální výbavy na softball, Tball, Bball (v 65 % případů). Další překážkou je neznalost softballu jako sportu u učitelů (15 %) a neznalost softballových pravidel (10 %).

Výzkumná otázka č. 4: Mají školy vhodné zázemí a dostatečné vybavení k výuce softballu? Z celkového počtu 32 škol má 27 škol vhodné prostorové podmínky pro softball, Tball nebo Bball. Celkem 15 škol disponuje základní softballovou výbavou (pálky, rukavice a míče) vhodnou pro výuku v tělesné výchově. Oproti tomu 9 škol nemá žádnou softballovou výbavu. Helmy, které jsou důležité pro bezpečnost dětí, má k dispozici pouze 7 škol.

- Na 28 školách (87,5 %) není v nabídce sportovní kroužek se zaměřením na softball.

- Pouze 5 škol (15,6 %) z 32 se zúčastňuje softballových turnajů.

- 40,8 % respondentů je seznámeno s projektem „Školská softballová liga“, 71,4 % z nich zná softballový klub „Snails Kunovice“ a 79,6 % si dokáže představit spolupráci s tímto klubem.

- 44 respondentů (89,8 %) ze 49 by uvítalo možnost vzorové hodiny softballu pro děti v rámci hodiny tělesné výchovy.

- 93,8 % respondentů, kteří vyučují softball si myslí, že tento sport baví děti, bez ohledu na pohlaví.

- Házení a chytání míče je nejčastěji procvičovaná dovednost při výuce softballu (po 30,3 %), následuje ji nácvik pálení (21,1 %), samotná hra bez nácviku herních dovedností jednotlivce v 9,2 % případech a běh po metách v 6,6 % případech.

- Ze všech herních činností mají děti největší problémy s chytáním míče (47,8 %), s odpalováním (19,6 %), s házením (17,4 %) a nakonec s pravidly samotné hry v 15,2 % případech.

- 23,5 % respondentů (4 ze 17), kteří nevyučují softball, by tento sport nezařadili do hodin tělesné výuky, ani kdyby jim byly poskytnuty metodické příručky a materiální vybavení pro softball.

Na základě získaných dat od učitelů, kteří nemají vhodné materiální vybavení a zároveň mají podmínky a zájem o zařazení softballu, Tballu či Bballu do hodin tělesné výchovy, navrhnu spolupráci na relaci klub - škola. Bude jim představena a nabídnuta možnost zapojit se do některého z aktuálních programů České softballové asociace (např. „Jak založit školní klub“, „Clash of Skills“, „Projekt Intenzifikace školních softballových kroužků, klubů a školních lig - Bball do škol“) a možnost získat tak potřebné materiální vybavení. Dále bude školám nabídnuta podpora ve formě elektronických příruček, metodik a pravidel softballu, Tballu a Bballu k usnadnění jejich výuky. V neposlední řadě bude školám poskytnut zásobník průpravných her a cvičení pro softball, které jsem vytvořila v rámci své bakalářské práce.

8 SOUHRN

Cílem práce bylo analyzovat názor učitelů tělesné výchovy na problematiku začlenění softballu a jeho jednodušších forem do výuky tělesné výchovy na základních školách v okrese Uherské Hradiště. K získání dat byla použita anketa, která obsahovala celkem 36 otázek, z čeho bylo 18 společných otázek pro všechny respondenty, 5 otázek pro respondenty, kteří softball již zařazují do výuky a 4 otázky pro ty, kteří softball nezařazují do výuky. Anketní šetření dokončilo celkem 49 učitelů z 32 základních škol. Účast ve výzkumu byla anonymní a dobrovolná. Na sběr dat byly vymezeny 3 týdny.

Z hlediska pohlaví se výzkumu zúčastnilo 28 žen a 21 mužů. Nejpočetnější věkovou skupinou byli učitelé ve věku 40 až 49 let, následovaný věkovými skupinami 30 až 39 let a 50 až 59 let. Více než dvě třetiny oslovených učitelů mělo pedagogickou praxi 10 a více let. Výsledky ukázaly, že softball, Tball nebo Bball vyučuje až 65,3 % respondentů (32 ze 49). Převedeno na školy, softball a jeho varianty se vyučují na 17 školách a na 15 školách ne, přičemž až 27 škol má adekvátní prostory na výuku softballu. Větší problém je v materiálním vybavení škol. Pouze 15 škol má to nejzákladnější kompletní vybavení (rukavice, míče a pálky). Není překvapením, že učitelé nevyučující softball, činí tak převážně z důvodu nedostatku vybavení.

Dále výsledky ukázaly, že dvě třetiny učitelů, kteří vyučují softball, hledají inspiraci na internetu nebo od zkušenějších kolegů. Většina učitelů zařazuje softball do výuku jednou až dvakrát měsíčně nebo podle toho, „jak se jim to hodí“. Mezi nejčastější náplň hodiny tělesné výchovy zaměřené na softball patří nácvik chytání a házení míče a pálení. Tyto činnosti rovněž patří mezi ty, které dělají dětem největší problémy.

Více než dvě třetiny respondentů zná softballový klub Snails Kunovice. Pozitivním zjištěním tohoto výzkumu je, že téměř 80 % z nich (konkrétně 79,6 %) by uvítalo nějakou formu spolupráce s tímto klubem. Mezi nejčastěji navrhovanými představami o spolupráci se objevovaly tyto návrhy: „Vzorové hodiny pro žáky, nábor nadaných dětí pro profesionální soutěž“, „Sportovní den na softballovém hřišti v Kunovicích“, „Návštěva areálu a zkouška hry“, „Návštěva zápasů v rámci hodiny tělesné výchovy“ nebo „Možnost zapůjčení vybavení“.

9 SUMMARY

The aim of the thesis was to analyze the opinion of physical education teachers on the issue of integrating softball and its simpler forms into the physical education at primary schools in the district of Uherské Hradiště. To obtain the data, a survey was used, which contained a total of 36 questions, of which there were 18 common questions for all respondents, 5 questions for respondents who already include softball in teaching and 4 questions for those who do not include softball in teaching. A total of 49 teachers from 32 primary schools completed the survey. Participation in the research was anonymous and voluntary. 3 weeks were set aside for data collection.

In terms of gender, 28 women and 21 men participated in the study. The most represented age group were teachers between the ages of 40-49, followed by the age groups 30-39 and 50-59. More than two thirds of the addressed teachers had teaching experience of 10 years or more.

The results showed that softball, Tball, or Bball is taught by up to 65.3% of respondents (32 out of 49). Transferred to schools, softball and its variants are taught at 17 schools and not at 15 schools, while up to 27 schools have adequate facilities for teaching softball. The bigger problem is in the material equipment of schools. Only 15 schools have the most basic complete equipment (gloves, balls and bats). Not surprisingly, teachers who do not teach softball do so largely due to a lack of equipment.

Furthermore, the results showed that two thirds of teachers who teach softball seek inspiration on the Internet or from more experienced colleagues. Most teachers include softball in their classes once or twice a month, or as appropriate. The most common content of a physical education class focused on softball is the practice of catching, throwing a ball and batting. These activities are also among the activities that cause the biggest problems for children.

More than two thirds of the respondents know the Snails Kunovice softball club. The positive finding of this research is that almost 80% of them (specifically 79.6%) would welcome some form of cooperation with this club. The most frequently ideas about cooperation with the club are: "Model lessons for pupils, recruitment of gifted children for professional competition", "Sports day at the softball field in Kunovice", "Visit to the premises and rehearsal of the game", "Attending matches during a physical education class" or "Possibility to rent equipment ".

10 REFERENČNÍ SEZNAM

Adamčák, Š., & Nemec, M. (2010). *Pohybové hry a školská telesná a športová výchova.* Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Fakulta humanitných vied.

Anwar, M. C., Budiono, I., & Pamot, H. (2019). Traditional Softball Games Effective Modified for Improving Nutritional Status and Physical Fitness in Elementary School Children. *KEMAS: Jurnal Kesehatan Masyarakat, 15*(2), 206-212.

Boudon, R., Besnard, P., Cherkaoui, M., & Lécuyer, B-P. (2004). *Sociologický slovník.* Olomouc: Univerzita Palackého.

Brian, A., Ward, P., Goodway, J. D., & Sutherland, S. (2014). Modifying Softball for Maximizing Learning Outcomes in Physical Education. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 85*(2), 32-37. doi:10.1080/07303084.2014.866830

Čech, T. (2017). Efektivní využívání volného času jako součást životního stylu dětí v postmoderní společnosti. *Pedagogická orientace, 12*(2), 108-113.

Česká baseballová asociace. (2013). *Jak začít s Teeballem?* Retrieved from https://www.softball.cz/download/2013/teeball_jak_zacit.pdf

Česká baseballová asociace. (2015). *„BeeBall" - BASEBALL pro 1. a 2. třídy základních škol.* Retrieved from https://is.baseball.cz/download/2015/KMR/baseball_navod_1a2tridaZS.pdf

Česká softballová asociace. (2004). *Kapitola III. - výzbroj a výstroj.* Retrieved from https://www.softball.cz/sections.php?op=viewarticle&artid=64

Česká softballová asociace. (2013). *Tee Ball: Chcete hrát softball nebo baseball?* Retrieved from https://www.softball.cz/sections.php?op=viewarticle&artid=132&index=1

Česká softballová asociace. (2021). *Soutěže a turnaje.* Retrieved from https://softball.cz/modules.php?op=modload&name=online&file=index&do=okolo&pda=2&admina=&index=0

Český olympijský výbor. (2021). *Tokio 2020.* Retrieved from https://www.olympic.cz/olympiada/91--tokio-2020

Dutra, T. (2010). Baseball and softball. In M. B. *Werd & E. Leslie Knight (Eds.), Athletic footwear and orthoses in sports medicine* (pp. 303–306). New York, N.Y.: Springer, New York, NY. https://doi.org/10.1007/978-0-387-76416-0

Dvořáková, H. (2009). *Sportujeme s nejmenšími dětmi.* Velké Bílovice: TeMi CZ.

Dvořáková, H., & Engelthalerová, Z. (2017). *Tělesná výchova na 1. stupni základní školy.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum.

Ferjenčík, J. (2010). *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši* (Vyd. 2.). Praha: Portál.

Fialová, L. (2010). *Aktuální témata didaktiky: Školní tělesná výchova*. Praha: Karolinum.

Fialová, L., Flemr, L., Marádová, E., & Mužík, V. (2014). *Vzdělávací oblast Člověk a zdraví v současné škole.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum.

Fialová, L., & Rychtecký, A. (2000). *Didaktika školní tělesné výchovy*. Praha: Karolinum.

Frömel, K. (1986). *Vyučovací jednotka tělesné výchovy* (2. vyd). Olomouc: Univerzita Palackého.

Gába, A., Rubín, L., Badura, P., Roubalová, E., Sigmund, E., Kudláček, M., … Hamrik, Z. (2018). Results from the Czech Republic's 2018 report card on physical activity for children and youth. *Journal of Physical Activity and Health, 15*(S2), S338-S340. https://doi.org/10.1123/jpah.2018-0508

Galloway, J. (2007). *Děti v kondici: zdravé, šťastné, šikovné.* Praha: Grada.

Gavora, P. (2010). *Úvod do pedagogického výzkumu* (2., rozš. české vyd). Brno: Paido.

Geist, B. (1992). *Sociologický slovník.* Praha: Victoria Publishing.

Hájek, J. (2012). *Antropomotorika* (2., přeprac. vyd.). Praha: Univerzita Karlova v Praze Pedagogická fakulta.

Haskell, W. L., Lee, I. M., Pate, R. R., Powell, K. E., Blair, S. N., Franklin, B. A., … Bauman, A. (2007). Physical activity and public health: Updated recommendation for adults from the American College of Sports Medicine and the American Heart Association. *Medicine and Science in Sports and Exercise, 39*(8), 1423-1434.

Havlík, R. (1995). Motivace k učitelskému povolání. *Pedagogika, 45*(2), 154-163.

Herman, J. (2011). *All You Need to Know About Softball.* Retrieved from http://www.livestrong.com/article/422086-all-you-need-to-know-about-softball/

Hnízdil, J., Šavlík, J., & Chválová, O. (2005). *Vadné držení těla dětí.* Praha: Triton.

Hofstetter, A. (2007). *Softball: Rules, Tips, Strategy, and Safety.* The Rosen Publishing Group, Inc.

Hrabinec, J. (2017). *Tělesná výchova na 2. stupni základní školy.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum.

Hučínová, L. (2005). *Klíčové kompetence v RVP ZV.* Retrieved from https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/335/klicove-kompetence-v-rvp-zv.html/

Chráska, M. (2007). *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu.* Praha: Grada.

Johnston, C. A., Tyler, C., McFarlin, B. K., Poston, W. S. C., Haddock, C. K., Reeves, R., & Foreyt, J. P. (2007). Weight Loss in Overweight Mexican American Children: A Randomized, Controlled Trial. *PEDIATRICS, 120*(6), e1450-e1457. doi:10.1542/peds.2006-3321

Kindall, J. (1992). *Science of Coaching Baseball*. Champain: Human Kinetics.

Klíma, J. (2003). *Pediatrie: [učebnice pro zdravotnické školy].* Praha: Eurolex Bohemia.

Kouba, V. (1995). *Motorika dítěte.* České Budějovice: Jihočeská Univerzita, Pedagogická fakulta.

Křen, F., Kudláček, M., Wąsowicz, W., Groffik, D., & Frömel, K. (2012). Gender differences in preferences of individual and team sports in Polish adolescents. *Acta Gymnica, 42*(1), 43-52.

Kudláček, M. (2015). Physical activity and sports preferences of adolescents in the environmental context: A regional comparative study. *Tělesná Kultura, 38*(1), 47-67. https://doi.org/10.5507/tk.2015.003

Kupr, J., Rjabcová, H., & Suchomel, A. (2010). *Metodika her méně rozšířených ve školní tělesné výchově.* Liberec: Technická univerzita v Liberci.

Liss, V., & Východský, P. (2014). *Pravidla softballu 2014-2017*. Retrieved from https://softball.cz/download/2014/Pravidla_2014-2017_final_20140228.pdf

Mandić, D., & Horvatin-Fučkar, M. (2019). *Primjena igara u Baseball-u/Softball-u.* Intenzifikacija procesa vježbanja u području edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije, 298.

Město Kunovice. (2021). *Softbal.* Retrieved from https://www.mesto-kunovice.cz/sport/sportovni-subjekty/softbal/

Miklánková, L. (2012). *Tělesná výchova na 1. stupni základních škol: (základní gymnastika)* (4. vyd). Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2021). *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.* Retrieved from http://www.nuv.cz/file/4983/

Mužík, V. (1993). *Didaktika tělesné výchovy: Pro 1. stupeň zákl. šk*. Brno: Masarykova univerzita.

Mužík, V. (Ed.). (2007). *Výživa a pohyb jako součást výchovy ke zdraví na základní škole: příručka pro učitele.* Brno: Paido.

Nachtigal, J., Kim, M., Lee, K., Seidler, T., & Stocz, M. (2016). Softball: Nothing Soft about It. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 87*(9), 36-41. doi:10.1080/07303084.2016.1226220

Národní pedagogický institut České republiky. (2020). *1. Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů.* Retrieved from https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=12123&fbclid=IwAR1wcbFXI2QOZZ2f2S3QPcxw7SSKQnfA91o4tqOKY9HGj5unrJW8jN9N4Ko

Noren, R. (2005). *Softball fundamentals*. Human Kinetics.

Nykodým, J., Čada, M., Chvátalová, M., Missbach, Z., Pětivlas, T., Procházka, R., … Večeřa, K. (2006). *Teorie a didaktika sportovních her.* Brno: Masarykova univerzita.

Oja, P., Bull, F. C., Fogelholm, M., & Martin, B. W. (2010). Physical activity recommendations for health: what should Europe do? *BMC public health, 10*(1), 1-5.

Ondřej, O. (1987). *Rekreační sport. I, Basketbal, házená, fotbal, lední hokej, softbal, volejbal.* Praha: Olympia.

Parasuraman, A., Grewal, D., & Krishnan, R. (2007). *Marketing research.* (2nd ed.) Boston: Houghton Mifflin Co.

Parker, R, (2019). *The Most Popular Sports In Europe.* Retrieved from https://humankinetics.me/2019/07/11/most-popular-sports-in-europe/

Pelikán, J. (2011). *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů* (2., nezměn. vyd). Praha: Karolinum.

Perič, T. (2004). *Sportovní příprava dětí.* Praha: Grada Publishing.

Perič, T. (2008). *Sportovní příprava dětí* (2., dopl. vyd). Praha: Grada Publishing.

Perič, T. (2012). *Sportovní příprava dětí* (Nové, aktualizované vydání). Praha: Grada Publishing.

Potter, D. L., & Johnson, L. V. (2007). *Softball:steps to success. Champaign, IL*: Human Kinetics.

Průcha, J. (2014). *Andragogický výzkum.* Praha: Grada.

Psotta, R., & Velenský, M. (2009). *Základy didaktiky sportovních her.* Praha: Karolinum.

Raketová speciálka. (2021). *MERCO Pro Batting Tee odpalovací stojan na baseball.* Retrieved from https://www.rakety-online.cz/cs/detail/merco-pro-batting-tee-odpalovaci-stojan-na-baseball

Reichel, J. (2009). *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada Publishing.

Riegerová, J., Přidalová, M., & Ulbrichová, M. (2006). *Aplikace fyzické antropologie v tělesné výchově a sportu.* Olomouc: Hanex.

Rules of sport. (2019). *Tee-Ball Rules.* Retrieved from https://www.rulesofsport.com/sports/tee-ball.html

Rychtecký, A., & Fialová, L. (2002). *Didaktika školní tělesné výchovy*. Praha: Karolinum.

Rychtecký, A., & Fialová, L. (2004). *Didaktika školní tělesné výchovy*. Praha: Karolinum.

Říčan, P. (2014). *Cesta životem: [vývojová psychologie]: přepracované vydání* (3. vyd). Praha: Portál.

Shephard, R. J. (1997). Curricular physical activity and academic performance. *Pediatric Exercise Science, 9*(2), 113-126. https://doi.org/10.1123/pes.9.2.113

Sigmund, E., El Ansari, W., & Sigmundová, D. (2012). Does school-based physical activity decrease overweight and obesity in children aged 6–9 years? A two-year non-randomized longitudinal intervention study in the Czech Republic. *BMC public health, 12*(1), 1-13.

Sigmund, E., Sigmundová, D., & Ansari, W. E. (2009). Changes in physical activity in pre-schoolers and first-grade children: longitudinal study in the Czech Republic. *Child: care, health and development, 35*(3), 376-382.

Sigmund, E., Turonová, K., Sigmundová, D., & Přidalová, M. (2008). The effect of parents'physical activity and inactivity on their children's physical activity and sitting. *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Gymnica, 38*(4), 17-34.

Sigmundová, D., Sigmund, E., & Šnoblová, R. (2012). Návrh doporučení k provádění pohybové aktivity pro podporu pohybově aktivního a zdravého životního stylu českých dětí. *Tělesná kultura, 35*(1), 9-27.

Simová, J. (2005). *Marketingový výzkum.* (1st ed.) Liberec: Technická univerzita v Liberci.

Skutil, M. (2011). *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství.* Praha: Portál.

Snails Kunovice. (2021a). *1. Historie softballu v Kunovicích.* Retrieved from https://www.snails.cz/userdata/image/2017/krizova%20cesta/cesta01.jpg

Snails Kunovice. (2021b). *Softball: V Kunovicích se snažíme budovat šnečí srdíčko*. Retrieved from https://www.snails.cz/Zijme-sportem/

Snails Kunovice. (2021c). *Školská liga.* Retrieved from https://www.snails.cz/Skolska-liga/

Sociologická encyklopedie. (2020). *Metody sociologické.* Retrieved from https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Metody_sociologick%C3%A9

Sprick, M. (2013). *Baseball/Tee-Ball v der Schule: Zur Verbesserung der Auge-Hand-Koordination.* diplomu. De.

Stefani, R. (2016). *Olympic sports of the future.* California State University.

Surynek, A., Komárková, R., & Kašparová, E. (2001). *Základy Sociologického Výzkumu.* Vyd. 1. Praha: Management Press.

Süss, V. (1993). *Základní herní dovednosti v softballu a baseballu.* Praha: Česká softballová asociace.

Süss, V. (2000). Sportovní pálkovací hry. *Tělesná výchova a sport mládeže: odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele, 66*(2), 16-18.

Süss, V. (2002). Teeball – náhrada za softball a baseball ve školních podmínkách. *Tělesná výchova a sport mládeže: odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele, 68*(4), 20-25.

Süss, V. (2003). *Softball a baseball: technika, herní situace, pravidla.* Praha: Grada Publishing.

Süss, V., Carboch, J., & Pravečková, P. (2016). *Softball.* Retrieved from http://web.ftvs.cuni.cz/eknihy/sportovnihry1/softball/index.php?c=2

Táborský, F. (2004). *Sportovní hry*. Praha: Grada.

Táborský, F. (2005). *Sportovní hry II: základní pravidla, organizace, historie.* Praha: Grada Publishing a.s.

Teeballusa. (2021). *The Relation Between T-Ball and Baseball.* Retrieved from https://teeballusa.org/

Tomkinson, G. R., & Olds, T. S. (2007). Secular changes in pediatric aerobic fitness test performance: the global picture. *In Pediatric Fitness* (Vol. 50, pp. 46-66). Karger Publishers.

Tůma, M., & Tkadlec, J. (2002). *Házená*. Praha: Grada.

Vágnerová, M. (2005). *Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání.* Praha: Karolinum.

Vágnerová, M. (2012). *Vývojová psychologie: dětství a dospívání* (Vyd. 2., dopl. a přeprac). Praha: Karolinum.

Valach, P., Frömel, K., Jakubec, L., Benešová, D., & Salcman, V. (2017). Pohybová aktivita a sportovní preference západočeských adolescentů. *Tělesná kultura, 40*(1), 45-53.

Vašíčková, J. (2016). *Pohybová gramotnost v České republice.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Vašíčková, J., & Frömel, K. (2009). Pohybově aktivní životní styl adolescentů České republiky: Východiska pro kurikula tělesné výchovy. *Česká kinantropologie 13*(4),70-76.

Vecteezy. (2021). *Softball Equipment Vector*. Retrieved from https://www.vecteezy.com/vector-art/164246-softball-equipment-vector?fbclid=IwAR0gDJLbqJAQPhZFVfqXsky3JuiS4tihZcbspECxRc0dFdUzWV8gBSqhJ4A

Velenský, M. (2005). *Průpravné hry*. Praha: Karolinum.

Vilímová, V. (2002). *Didaktika tělesné výchovy.* Brno: Paido.

Vilímová, V. (2009). *Didaktika tělesné výchovy* (Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita.

Vítek, L. (2008). *Jak ovlivnit nadváhu a obezitu.* Praha: Grada.

Vlček, K. (1987). *Badminton, pálkový tenis, softbal ve školní tělesné výchově.* Ústí Nad Labem: Pedagogická fakulta.

Waage, G. (2014). *Padesát let softballu a baseballu.* Praha: Česká softballová asociace.

Waage, G. (2020). *Projekt Intenzifikace školních softballových kroužků, klubů a školních lig.* Retrieved from https://www.softball.cz/sections.php?op=viewarticle&artid=131&index=1

Walker, I. (2013). *Výzkumné metody a statistika*. Praha: Grada.

Watkinson, E. J. (2010). *Let's play!: promoting active playgrounds*. Champaign, III.: Human Kinetics.

World Baseball Softball Confederation. (2017). *2018-2021 Official rules of softball*. Retrieved from http://www.europeansoftball.org/data/redactor/files/new/2018-2021-WBSC-Fast-Pitch-Playing-Rules-FINAL-12118.pdf

Wright, K., Giger, J. N., Norris, K., & Suro, Z. (2013). Impact of a nurse-directed, coordinated school health program to enhance physical activity behaviors and reduce body mass index among minority children: A parallel-group, randomized control trial. *International Journal of Nursing Studies, 50*(6), 727-737. doi:10.1016/j.ijnurstu.2012.09.004

Zbořil, K. (1998). *Marketingový výzkum: metodologie a aplikace* (1st ed.). Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze.

Zich, F. (2004). *Úvod do sociologického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Eupress.

11 PŘÍLOHY

Příloha 1. Anketa

Softball na ZŠ v okrese Uherské Hradiště

Dobrý den,

jmenuji se Adéla Jurová a jsem studentkou Fakulty tělesné kultury na Univerzitě Palackého v Olomouci a učitelkou na ZŠ v Olomouci. Ve své diplomové práci se věnuji tématu: ZAČLEŇOVÁNÍ SOFTBALLU DO VÝUKY TĚLESNÉ VÝCHOVY. Tato anketa je směřována na učitele základních škol, kteří učí TV v okrese Uherské Hradiště.

Tímto bych Vás chtěla poprosit o vyplnění krátké anonymní ankety k mé diplomové práci, která bude následně anonymně zpracována. Vyplnění ankety Vám nezabere více než 5 minut času.

Mnohokrát děkuji za spolupráci.

S pozdravem a přáním pevného zdraví,
Bc. Adéla Jurová

1. Jaké je Vaše pohlaví?
    - Žena
    - Muž

2. Jaký je Váš věk?
    - 29 let a méně
    - 30–39 let
    - 40–49 let
    - 50–59 let
    - 60 let a více

3. Uveďte název školy, ve které působíte.

   ……

4. Jaká je Vaše aprobace? (případně dopište)
   - Učitelství pro 1. stupeň ZŠ
   - Tělesná výchova
   - Jiné:

5. Na kterém stupni vyučujete?
   - 1. stupeň ZŠ
   - 2. stupeň ZŠ
   - 1. i 2. stupeň ZŠ

6. Jaká je Vaše délka praxe s výukou TV?
   - 0–4 let
   - 5–9 let
   - 10–19 let
   - 20 a více let

7. Setkal/a jste se při studiu na VŠ se softballem?
   - Ano
   - Ne

8. Byl/a či jste aktivním hráčem/kou softballu?
   - Ano
   - Ne

9. Vyučujete v TV softball nebo jednodušší verzi pro děti Tball či Bball ?
   - Ano
   - Ne

V TV softball, Tball, Bball vyučujete - název kapitoly

10. Co Vám nejvíce pomáhá při výuce softballu, Tballu, Bballu? (výběr z více možností)
    - Zkušenosti z aktivního hraní softballu
    - Vysoká škola
    - Metodické manuály České softballové asociace
    - Internet
    - Kolega, který zařazuje softball do svých hodin
    - Jiné:

11. Je softball, Tball, Bball oblíbeným sportem u dětí? (výběr z více možností)
    - U dívek ano
    - U dívek ne
    - U chlapců ano
    - U chlapců ne
    - Oblíben u všech
    - Není oblíben

12. Jak často zařazujete softball, Tballu, Bballu do hodin TV?
    - 1x – 2x za měsíc
    - 1x za pololetí
    - 1x ročně
    - Jak mi to vyhovuje

13. Věnujete-li se herním činnostem jednotlivce (HČJ), tak kterým? (výběr z více možností)
    - Běh po metách
    - Házení
    - Chytání
    - Pálení
    - Nevěnuji se HČJ
    - Věnuji se pouze hře samotné

14. Specifikujte, se kterou herní činností nebo případně s pravidly mají žáci největší problém? (výběr s více možností)?
    - S házením
    - S chytáním
    - S pálením
    - S pravidly

15. Jaké materiální vybavení k výuce softballu, Tballu, Bballu máte k dispozici na Vaší škole? (výběr s více možností)
    - Mety
    - Míče
    - Pálky
    - Softballové rukavice
    - Stativ
    - Helmy
    - Žádné

16. Máte vhodné prostory k výuce softballu, Tballu, Bballu?
    - Ano
    - Ne

17. Je na Vaší škole kroužek softballu, Tballu, Bballu?
    - Ano
    - Ne
    - Nevím

18. Zúčastňuje se Vaše škola turnajů v softballu, Tballu, Bballu?
    - Ano
    - Ne
    - Nevím

19. Znáte projekt Školská softballová liga?
    - Ano
    - Ne

20. Přivítal/a byste, kdyby k Vám do školy dorazil aktivní člen softballového klubu a předvedl Vám vzorovou hodinu zaměřenou na softball, Tball, Bball?
    - Ano
    - Ne

21. Znáte softballový klub Snails Kunovice?
    - Ano
    - Ne

22. Dokázali byste si představit spolupráci se softballovým klubem?
    - Ano
    - Ne

23. Jak by tato spolupráce s klubem podle Vás mohla vypadat?
    ……

V TV softball, Tball, Bball nevyučujete - název kapitoly

24. Nevyučujete softball, Tball, Bball, protože: (výběr z více možností)
    - Neznáte tento sport.
    - Neznáte přesná pravidla.
    - Nemáte potřebné vybavení.
    - Máte strach ze zranění žáků.
    - Zdá se Vám tato hra pro žáky náročná.
    - Jiné:

25. Kdybyste měl/a metodický materiál k výuce softballu, Tballu, Bballu, zařadil/a byste tento sport do výuky?
    - Ano
    - Ne

26. Absolvoval/a byste vzdělávací seminář zaměřený na softball?
    - Ano
    - Ne

27. Motivovalo by Vás zařadit softball do výuky TV, kdyby Vám bylo poskytnuto vybavení pro softball?
    - Ano
    - Ne

28. Jaké materiální vybavení k výuce softballu, Tballu, Bballu máte na Vaší škole k dispozici? (výběr z více možností)
    - Mety
    - Míče
    - Pálky
    - Softballové rukavice
    - Stativ
    - Helmy
    - Žádné

29. Máte vhodné prostory k výuce softballu, Tballu, Bballu?
    - Ano
    - Ne

30. Je na Vaší škole kroužek softballu, Tballu, Bballu?
    - Ano
    - Ne
    - Nevím

31. Zúčastňuje se Vaše škola turnajů v softballu, Tballu, Bballu?
    - Ano
    - Ne
    - Nevím

32. Znáte projekt Školská softballová liga?
    - Ano
    - Ne

33. Přivítal/a byste, kdyby k Vám do školy dorazil aktivní člen softballového klubu a představil Vám vzorovou hodinu zaměřenou na softball, Tball, Bball?
    - Ano
    - Ne

34. Znáte softballový klub Snails Kunovice?
    - Ano
    - Ne

35. Dokázali byste si představit spolupráci se softballovým klubem?
    - Ano
    - Ne

36. Jak by tato spolupráce s klubem podle Vás mohla vypadat?

    ……

Děkuji za Váš čas a spolupráci.

Bc. Adéla Jurová